

JAAAR VERSLAG TOEZICHT OP DE ADVOCATUUR 2023

DEKENBERAAD

MEI 2024

Inhoud

Voorwoord.....	4
1. Het Dekenberaad	6
1.1 Rol en positie.....	6
1.2 Samenstelling.....	6
1.3 Dagelijks bestuur.....	7
1.4 Structuur en werkwijze.....	8
Organisatie van het toezicht.....	8
1.5 Ondersteuning.....	9
1.6 Kwaliteit en integriteit	15
1.7 Strafrecht en Ondernijning	17
1.8 Klacht- en tuchtrecht	19
1.9 Toezichtinstrumentarium.....	19
1.10 Portefeuille Gefinancierde rechtsbijstand	21
2. Speerpunten 2023.....	23
2.1 Wijze waarop toezicht wordt vormgegeven.....	23
2.2 Ontwikkeling instrumentarium.....	23
2.3 Toelatingstoezicht.....	24
2.4 Speerpunten	24
2.5 Risicogestuurd toezicht	25
2.6 Signaalgestuurd toezicht	31
2.7 Handhaving	32
2.8 Klachtbehandeling, bemiddeling en advisering.....	34
3. Organisatie & Financiën.....	39
3.1 Organisatie.....	39
3.2 Opleiding	39

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

3.3	Informatiemanagement en registratie.....	39
3.4	Financiën.....	39
	Bijlage I. Cijfers	41
	FTE.....	41
	Adviesaanvragen Kenniscentrum Wwft	41
	Speerpunten 2023.....	43
	Risicogestuurd toezicht	44
	Klacht- en signaalgestuurd toezicht	46
	Toelatingstoezicht.....	50
	Klachten	54
	Klachten 2023	60
	Handhaving	69
	Bestuursrechtelijke handhaving.....	78
	Bijlage II. Samenstelling commissies en portefeuilles.....	85

Voorwoord

Dit jaarverslag biedt een toelichting op en een overzicht van de activiteiten van het Dekenberaad in 2023. Het Dekenberaad is het overlegorgaan van de elf dekens, de toezichthouders op de advocatuur. Kerndoel van het Dekenberaad is bevordering van uniformiteit en professionalisering van het toezicht op de advocatuur.

Het is belangrijk dat het toezicht in elk arrondissement op een gelijke wijze wordt uitgeoefend. Het is tegelijk van groot belang te blijven investeren in de contacten die dekens binnen het eigen arrondissement onderhouden met ketenpartners en instanties en functionarissen die in het rechtsbestel een belangrijke rol spelen. De korte lijnen en de mogelijkheid om zogeheten ‘*soft signals*’ op te pikken, zijn essentieel in het toezicht. Dat geldt ook voor de klachtbehandeling, die een bron van informatie vormt. Samen met thematisch opgezet risicogestuurd toezicht, maakt dit het toezicht effectief en vergroot de kansen van preventief optreden. Voorkomen is immers beter dan genezen. Niet elk onderdeel van het toezicht op de advocatuur is overigens te vangen in (harde) cijfers of abstracte data. Het toezicht door dekens heeft zowel belangrijke kwantitatieve als kwalitatieve aspecten, het is gericht op verbetering van de beroepsuitoefening door advocaten.

Barbara Rumora-Scheltema

Het Dekenberaad heeft de activiteiten in het afgelopen jaar ontplooid tegen de achtergrond van een discussie over de toekomst van het toezicht op de advocatuur. Hoewel deze discussie nog niet is afgerond, beginnen contouren van een nieuwe centrale en onafhankelijke toezichthouder (OTA) zichtbaar te worden. De oprichting van een centraal georganiseerde onafhankelijke toezichthouder wordt door de dekens ondersteund. Daarbij moeten drie kernpunten in het oog worden gehouden.

1. Goed toezicht is *onafhankelijk*, van zowel de staat als van de onder toezicht gestelden. De wet dient hiervoor krachtige waarborgen te bevatten;

2. Goed toezicht heeft een stevige *lokale inbedding*. Behoud van lokale contacten, kennis en inbedding is essentieel om bureaucratie te vermijden en de menselijke maat te behouden; en
3. Goed toezicht omvat *klachtbehandeling*. Bij het klachtonderzoek komen vaak belangrijke signalen naar boven; het scheiden van toezicht en klachtbehandeling zou een verslechtering van het toezicht inhouden. Het zou bovendien inefficiënt zijn.

In dit jaarverslag leest u hoe de dekens hun taken hebben uitgevoerd, hoe op landelijk niveau het risico gestuurde toezicht is uitgevoerd en hoe het toezicht verder ontwikkelt. Wij streven ernaar inzicht te bieden in de stappen die nu zijn gezet en dragen graag bij aan de versterking van goed toezicht in de nabije toekomst.

Voorzitter Dekenberaad

Barbara Rumora-Scheltema

1. Het Dekenberaad

1.1 Rol en positie

Het Dekenberaad is het samenwerkingsverband van de elf deken, tevens voorzitters van de elf Raden van de Orden van advocaten in de arrondissementen. De deken overleggen over de wijze waarop zij hun toezichttaken en -bevoegdheden uitoefenen en klachten behandelen. Gezamenlijk worden uniforme regels omtrent toezichtbeleid ontwikkeld en vastgesteld.

De deken hebben de taak om toezicht te houden op de advocaten in hun eigen arrondissement.

Naast de elf Orden van Advocaten in het land, is er de Nederlandse Orde van Advocaten (in Den Haag gevestigd, hierna: NOvA). Voor het toezicht zijn de regelgevende organen van de NOvA relevant. Dat zijn de Algemene Raad en het College van Afgevaardigden. Deze organen kunnen (gezamenlijk) verordenende beroepsregels vaststellen die zien op de praktijk van de advocaat.

Daarnaast kent de NOvA een College van Toezicht (hierna: CvT), waarin de voorzitter van de Algemene Raad (de algemeen deken) zitting heeft, samen met

twee door de Kroon benoemde leden. De twee Kroonleden zorgen voor een blik van buiten. Het CvT acteert als een *stysteemtoezichthouder* op de wijze waarop de deken toezicht uitoefenen en klachten behandelen. Als systeemtoezichthouder draagt het college bij aan de bewaking en bevordering van de kwaliteit en integriteit van de advocatuur en de beroepsuitoefening van advocaten, in het belang van de rechtzoekenden en de maatschappij. Het CvT ziet erop toe dat het toezicht onafhankelijk, transparant, consistent, effectief en professioneel is.

1.2 Samenstelling

Het Dekenberaad was in 2023 als volgt samengesteld:

Deken	Arrondissement
Mr. B.F.H. Rumora-Scheltema en mr. J.A. Schaap	Amsterdam
Mr. I. Aardoom-Fuchs	Den Haag
Mr. G.H.H. Kerkhof	Overijssel
Mr. P. Hanenberg	Rotterdam
Mr. E.A.C. van de Wiel	Noord-Nederland
Mr. F.A. ten Berge	Midden-Nederland

¹ De Regeling op de Advocatuur wordt door de Algemene Raad vastgesteld. Dat geldt in theorie ook voor de Gedragsregels op de advocatuur. De Verordening op de Advocatuur worden door de Algemene Raad en het College van Afgevaardigden gezamenlijk vastgesteld)

Mr. M.L.J. Bomers	Gelderland
Mr. J.F.C. Schnitzler	Oost-Brabant
Mr. A.G. Moeijes	Noord-Holland
Mr. J.A.W.M. Vogels	Limburg
Mr. T. van der Dussen	Zeeland - West-Brabant

Tabel 1. Samenstelling Dekenberaad 2023

In 2024 treden mrs. Hanenberg, Bomers, Vogels en Van der Dussen af als deken. Met ingang van 28 maart 2024 is mr. M.A.R.C. Padberg deken van Rotterdam. Sinds 21 maart 2024 is mr. W.W.H. Timmermans deken van Gelderland. Sinds 1 mei 2024 is mr. E.J.M. Rosier deken

van Limburg en per 1 oktober 2024 zal mr. E.W.J. de Groot aantreden als deken Zeeland - West-Brabant.

1.3 Dagelijks bestuur

Het dekenberaad heeft een dagelijks bestuur dat zich onder meer bezighoudt met personeel & organisatie, informatiemanagement, communicatie, compliance & opleiding, financiën en de evaluatie van de Wet Positie en Toezicht Advocatuur (Wpta). Het dagelijks bestuur wordt ondersteund door een secretaris-directeur.

De samenstelling van het dagelijks bestuur was in 2023 als volgt: Peter Hanenberg (voorzitter), *deken Rotterdam*; Jan Frederik Schnitzler, *deken Oost-Brabant*;

en Barbara Rumora-Scheltema, *deken Amsterdam*. Sinds 28 maart 2024 is Barbara Rumora-Scheltema voorzitter van het dekenberaad en is Frédérique ten Berge, *deken Midden-Nederland*, toegetreden tot het dagelijks bestuur.

1.4 Structuur en werkwijze

Onderwerpen binnen het Dekenberaad zijn onder de leden verdeeld.

Hierna is schematisch weergegeven hoe de huidige portefeuilles, kenniscentra en commissies zich tot elkaar verhouden:

Figuur 1. Schematische weergave portefeuilles, kenniscentra en commissies.

De dekens hebben in 2023 elf keer fysiek vergaderd binnen het Dekenberaad. Daarnaast heeft een aantal digitale vergaderingen plaatsgevonden. De dekens hebben drie beleidsdagen gehouden. Daarbij kwamen thema's aan de orde als prioritering binnen toezicht, strafrecht en ondermijning, grote kantoren, open normen in het toezicht en publicatie van maatregelen.

1.5 Ondersteuning

De dekens worden bij het uitoefenen van het toezicht op verschillende manieren ondersteund. In deze paragraaf wordt dit nader toegelicht.

1.5.1 Ordebureaus

De elf dekens worden in hun taak ondersteund door de bureaus van de orden van advocaten in de arrondissementen, een staf van in totaal 75 fte, bestaande uit bureaudirecteuren/adjunct-secretarissen, stafjuristen, stafmedewerkers en administratieve medewerkers. Circa 58 fte (exclusief de circa 9,6 fte van de dekens zelf) kan worden toegerekend aan het toezicht. Maandelijks vindt een adjunctenberaad plaats. Dit beraad is samengesteld uit de adjunct-secretarissen/directeuren van de elf bureaus. Het adjunctenberaad is deels verantwoordelijk voor de voorbereiding van de besluitvorming door het Dekenberaad, de beleidsvoorbereiding en implementatie.

Het adjunctenberaad kende in 2023 de volgende samenstelling:

Naam	Arrondissement
Mr. A.S. Reijnders-Sluis	Amsterdam
Mr. S. van der Toorn	Den Haag
Mr. K.E. van der Meulen-Knol	Overijssel
Mr. C.M. IJsselstein en mr. E.E. de Leur	Rotterdam
Mr. H.A.H. Holm-Robaard	Noord-Nederland
Mr. F. M. Haarmans	Midden-Nederland
Mr. V.A.E. van Westing- Kuipers	Gelderland
Mr. A. de Visser	Oost-Brabant
Mr. drs. K.B. Sluiter	Noord-Holland
Mr. F.L.J. van Vloten	Limburg
Mr. M.L.M. Mignot-Haenen	Zeeland - West-Brabant

Tabel 2. Samenstelling adjunctenberaad 2023

De adjunct-secretaris van Limburg, mr. Van Vloten, is per 1 maart 2024 opgevolgd door mr. M.A.P. Peeters.

1.5.2 Unit Dekenaal & Financieel Toezicht Advocatuur (DTA-FTA)

Het Dekenberaad wordt centraal ondersteund door de unit DTA-FTA. De unit bestond in 2023 uit een secretaris-directeur, twee beleidsadviseurs, vier financieel adviseurs, een projectmedewerker en een assistent toezicht.

De medewerkers van de unit DTA-FTA zijn formeel in dienst bij de NOvA doch uitsluitend werkzaam voor het Dekenberaad/de dekens. Deze verhoudingen zijn vastgelegd in een professioneel statuut.

De medewerkers van de unit DTA-FTA ondersteunen het Dekenberaad met de organisatie en inhoudelijke voorbereiding van de vergaderingen. Daarnaast is zij de spil tussen de diverse commissies en portefeuilles en verrichten haar leden voorwerk voor de commissies. De medewerkers van de unit DTA-FTA voeren voorts in opdracht van de dekens financiële onderzoeken uit bij advocatenkantoren in alle arrondissementen. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de naleving van de regelgeving ten aanzien van derdengelden, contante betalingen en Wwft.

1.5.3 Portefeuilles, commissies en netwerk

1. Wwft

Onder de portefeuille Wwft valt de commissie Wwft en het Kenniscentrum Wwft.

– Commissie Wwft

De commissie Wwft draagt bij aan een uniforme en efficiënte inrichting van het toezicht op de Wwft. Door overleg met de NOvA, andere ketenpartners en toezichthouders wordt informatie uitgewisseld over het toezicht op de Wwft. Het afgelopen jaar heeft de commissie Wwft zich beziggehouden met het opstellen van de nieuwe beleidsregel Toezicht Wwft 2023, die inmiddels is vastgesteld door het Dekenberaad. Ook heeft de commissie een nieuw

model-risicobeleid en een model Wwft-formulier opgesteld. Deze zijn na bespreking in het Dekenberaad gepubliceerd op de website. De FAQ zijn naar aanleiding van veel gestelde vragen uit de praktijk van het Kenniscentrum uitgebreid. Er is overleg gevoerd met de commissie bestuursrecht over de inhoud van de nieuwe Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur waarin nu ook de bestuursrechtelijke handhaving van de Wwft is ondergebracht. De commissie Wwft heeft zich daarnaast bezig gehouden met het optimaliseren van het toezicht op de Wwft door het evalueren van de relevante vragen voor de CCV-individueel en de kantooropgave, de registratie van de Wwft-tekortkomingen en de onderzoeken die de unit FTA verricht.

Naar aanleiding van vragen uit de praktijk is tevens overleg gevoerd over het gebruik van de derdengeldenrekening, het uitvoeren van werkzaamheden die verband houden met het beheren van vennootschappen en het organiseren van inbreng nodig voor het beheer daarvan. In samenspraak met het dekenberaad is eind 2023 twee deskundigen verzocht om een *legal opinion* uit te brengen. Deze legal opinion wordt in de eerste helft van 2024 verwacht.

– Kenniscentrum Wwft

In het Bureau van de Orde van Advocaten Den Haag is het landelijk Kenniscentrum Wwft gevestigd. Dit Kenniscentrum is op initiatief van het Dekenberaad in 2013 gestart. Het kenniscentrum draagt bij aan het vergroten van de bewustwording van advocaten ten aanzien van de Wwft en beoogt een laagdrempelig loket te zijn voor alle advocaten in het land. Advocaten

kunnen aan dit centrum (vertrouwelijk) hun vragen over de Wwft voorleggen en advies over de Wwft inwinnen.

Het kenniscentrum Wwft heeft in 2023 advocaten telefonisch en schriftelijk te woord gestaan. De adviezen en overleggen met advocaten zijn strikt vertrouwelijk behandeld. In 2023 zijn 195 adviesaanvragen behandeld. Dit is een toename van 25 procent ten opzichte van het aantal van 156 in 2022. Vermoed wordt dat dit een gevolg is van de intensivering van het toezicht op de naleving van de Wwft per 1 januari 2023.

Uit het aantal adviesaanvragen kan worden afgeleid dat advocaten het Kenniscentrum goed weten te vinden. Advocaten stellen niet alleen vragen over de uitleg van de regelgeving, maar leggen ook concrete zaken voor.

Er is in 2023 een toename te zien in het aantal vragen over de volgende onderwerpen:

- toepasselijkheid van de Wwft
- risicobeleid
- meldingen ongebruikelijke transactie
- de opleidingsverplichting
- de beleidsregel

Daarbij heeft het Kenniscentrum in 2023 besloten om te trachten meer inzicht te krijgen op welke Wwft-begrippen de vragen van advocaten met name betrekking hebben. Dit heeft geleid tot het inzicht dat er onduidelijkheid bestaat over de begrippen:

- aan-/verkoop registergoederen
- beheer gelden/effecten/etc.

- oprichten/beheer van vennootschappen/rechtspersonen/etc.
- aan/verkoop aandelen of geheel/gedeeltelijk aan/verkoop onderneming

Gedurende het jaar zijn de FAQ's al aangevuld met informatie over de toepasselijkheid van de Wwft op werkzaamheden in relatie tot het zogenaamde Didam-arrest. Deze uitspraak leidde tot diverse vragen over het onderwerp aan/verkoop van registergoederen. Ook ten aanzien van andere onduidelijke Wwft-begrippen zal in de loop van 2024 guidance worden gegeven.

De inwerkingtreding van de nieuwe beleidsregel Toezicht Wwft 2023 heeft geleid tot een duidelijke toename van het aantal vragen over die beleidsregel en de opleidingsverplichting in het bijzonder. De toename in het aantal vragen over het risicobeleid kan verklaard worden door de publicatie van het nieuwe model-risicobeleid en de aandacht die hiervoor is gevraagd.

Opvallend is het toegenomen aantal vragen over de melding ongebruikelijke transactie. Hieruit kan worden afgeleid dat advocaten zich in toenemende mate bewust zijn van hun poortwachtersfunctie en de risico's in concrete dossiers.

Verder valt op dat advocaten geregeld met vragen van de bank werden geconfronteerd over transacties op de derdengeldenrekening. Gelet op de toename van vragen over dit onderwerp is een FAQ opgenomen. Deze FAQ is afgestemd met het dekenberaad.

Ter vergroting van de kennis van advocaten op het gebied van de Wwft, heeft het Kenniscentrum in 2023 cursussen verzorgd voor de deken en stafjuristen en voor advocaten.

Wwft BES

Toezichthouder

Op 9 juli 2021 is bij Besluit aanwijzing deken Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (*Wwft BES*) mr. I. Aardoom-Fuchs aangewezen als toezichtautoriteit voor de periode 1 september 2021 tot en met 1 juli 2024. Daardoor is zij met ingang van 1 juli 2021 belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wwft BES bij de uitvoering van de diensten als bedoeld Bijlage A, onderdeel i, subonderdelen n en o van de Wwft BES

Kantoren op de BES-eilanden

Alleen op Bonaire zijn advocatenkantoren gevestigd. In 2023 waren er 12 advocatenkantoren met in totaal 20 advocaten gevestigd. Ten opzichte van 2022 hebben twee nieuwe kantoren zich gevestigd op Bonaire.

Toezicht

De deken bezoekt jaarlijks Bonaire. Bij het eerste bezoek aan Bonaire in oktober 2021 zijn alle daar gevestigde advocatenkantoren bezocht. Na dit bezoek werd duidelijk dat bepaalde kantoren geen werkzaamheden verrichten op het gebied van de Wwft zodat deze kantoren niet ieder jaar worden bezocht. Deze kantoren wordt wel jaarlijks om informatie gevraagd.

Voorafgaand aan het toezichtbezoek worden digitaal stukken opgevraagd waaronder een zakenlijst, afschriften van de derdengeldenrekening en het risicobeleid. Bij een nieuw kantoor wordt tevens verzocht een vragenlijst in vullen. Op basis van deze stukken wordt bepaald welke kantoren worden bezocht en worden dossiers geselecteerd die worden ingezien tijdens de bezoeken. Er worden zowel Wwft-dossiers als niet-Wwft-dossiers ingezien. Daarnaast worden dossiers ingezien op basis van mutaties op de derdengeldenrekening.

Bij het toezichtbezoek worden niet alleen de dossiers besproken maar ook de problemen die op de BES-eilanden spelen. Het openen van een bankrekening maar ook het openhouden van een bankrekening vormen een probleem op zich.

Het toezichtbezoek – door de deken en twee stafjuristen – heeft plaatsgevonden in de periode van 29 maart tot en met 7 april 2023. Tijdens dit bezoek zijn negen advocatenkantoren bezocht, waarvan één digitaal. Afhankelijk van de omvang van de praktijk is voor de kantoorbezoeken een dagdeel of een dag gereserveerd om dossiers en de derdengeldenrekening in te zien. Het bezoek heeft geleid tot diverse schriftelijke aanbevelingen. Tijdens het bezoek is een cursus Wwft aangeboden aan de advocaten.

Voorts heeft overleg plaatsgevonden met de ketenpartners, waaronder de president van het Gemeenschappelijk Hof, de hoofdofficier van Justitie en de plaatselijke deken. De deken heeft tevens gesproken op een congres van de vier FIU's van Caribisch Nederland.

2. Grote kantoren

In 2023 is in het bijzonder aandacht besteed aan de *lessons learned* naar aanleiding van het onderzoek bij Pels Rijcken en (de uitkomsten van onderzoek naar) derdengelden bij grote kantoren. Voorts is vanuit deze commissie een overlegstructuur opgezet met compliance officers van grote kantoren, die zich onder meer bezighoudt met (verduidelijking van) de vraagstelling in de CCV's.

De commissie Grote Kantoren houdt zich bezig met ontwikkelingen in het toezicht op de grootzakelijke advocatuur op zaak overstijgend niveau. De fraude bij Pels Rijcken heeft tot nadere evaluatie van dit toezicht geleid en de bevindingen ervan worden door deze commissie waar mogelijk omgezet in concrete handvatten. Het toezicht op Grote Kantoren zou er toe moeten leiden dat een omgeving ontstaat waarin geen onoorbare zaken gebeuren en als die wel gebeuren, er een procedure is om dat effectief aan de kaak te stellen.

In 2022 en 2023 is onderzoek gedaan naar de derdengelden van grote advocatenkantoren. In het onderzoek zijn 33 kantoren betrokken waar in totaal gezamenlijk 4.130 advocaten werkzaam zijn. Daarmee is ruim 22% van de advocatuur in dit derdengeldenonderzoek betrokken. In de onderzoeksperiode betrof de omvang van de geldstroom van de 33 grootste advocatenkantoren van Nederland ruim € 2,1 miljard. In het onderzoek is een totale waarde van € 1,7 miljard aan transacties tegen het licht gehouden. De geldstroom kent, enkele uitschieters uitgezonderd, een gemiddeld volume van circa € 35 miljoen per kantoor. Vier van de onderzochte kantoren

hebben een geldstroom van € 100 miljoen of meer. De trend is dat het gebruik van de derdengeldenrekening bij advocatenkantoren afneemt.

De bevindingen zijn met alle kantoren individueel besproken. Gebleken is dat de (Nederlandse) regels omtrent het gebruik van derdengelden op onderdelen nadere verduidelijking verdient. Het dekenberaad heeft dit signaal ook besproken met de NOvA die verantwoordelijk is voor de regelgeving op de advocatuur. De opgedane ervaring met deze onderzoeken zal in 2024 ook ingezet worden bij de verdere invulling van het risicogestuurde toezicht door de deken, dus ook bij kleinere kantoren.

3. Bestuursrechtelijke handhaving

Over bestuursrechtelijke kwesties worden het Dekenberaad en de bureaus van de orden geadviseerd over kwesties van uiteenlopende aard, variërend van het uniform publiceren van beleidsregels, mandaatkwesties, WOO-kwesties en zaken die de *governance* en de bestuursrechtelijke besluitvorming in het algemeen betreffen. Onderdeel van bestuursrechtelijke handhaving zijn de commissie bestuursrecht en WOO.

– Commissie Bestuursrecht

De commissie Bestuursrecht zorgt voor ondersteuning aan het Dekenberaad bij het voorbereiden van beleidsregels, het oppakken van de regierol bij grotere bestuursrechtelijke projecten en juridische controle (*concernrol*). De commissie zorgt daarnaast voor ondersteuning aan de bureaus door (proactieve) advisering, ondersteuning en voorlichting bij voorkomende

bestuursrechtelijke vraagstukken, waaronder bezwaar en beroep (*accountrol*).

De commissie Bestuursrecht heeft in 2023 voor de dekens de vernieuwing van de *Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving Advocatuur* voorbereid. Deze beleidsregel is begin 2024 gepubliceerd. Hiermee is nadere invulling gegeven aan de bestuursrechtelijke handhavingmogelijkheden van de dekens. Diverse beleidsregels rond de handhaving zijn daarbij geactualiseerd en samengevoegd.

De beschikbare capaciteit in 2023 is ingezet om met name de handhaving door middel van de last onder dwangsom vorm te geven. Daarbij zijn voor de bureaus van de orden diverse modellen ontwikkeld aan de hand waarvan de concrete besluitvorming is en kan worden uitgevoerd. Tevens is gestart met de invulling van het boetebeleid van de dekens. Dit beleid is begin 2024 vastgesteld met betrekking tot (een deel van de) speerpunten voor de handhaving in 2024. Ook het in bepaalde gevallen verplicht openbaar maken en publiceren van besluiten van de dekens is in 2023 voorbereid. In 2024 zal hiermee een start worden gemaakt. In 2023 is de bestuursrechtelijke afdoening van het niet (tijdig) doen van de opgave CCV, zowel individueel als kantoor, geïmplementeerd. Binnen de verschillende bureaus van de orden is ervaring opgedaan met de dossiervorming en de verschillende stappen binnen het handhavingproces. De noodzaak van afstemming tussen centrale en decentrale uitvoering vormde voor 2022 een leerpunt, dat in 2023 verdere opvolging heeft gekregen. Ook de communicatie naar de Balie toe over de bestuursrechtelijke handhaving heeft extra aandacht gekregen.

– **Commissie WOO**

De commissie WOO (Wet Open Overheid) adviseert de dekens over WOO-verzoeken met als doel om de verzoeken (aan de dekens en aan de raden van de orde), daar waar dat kan, zoveel als mogelijk uniform af te wikkelen. De commissie heeft in 2023 bij de bureaus een toename in het aantal WOO-verzoeken gezien. De afdoening van deze verzoeken is relatief arbeidsintensief. In 2023 zijn in totaal 33 WOO-verzoeken ingediend. Onderzocht wordt of en zo ja op welke wijze de afhandeling van WOO-verzoeken in 2024 verder kan worden gestroomlijnd.

– **Externe Commissie bezwaarschriften dekens**

De dekens van de orden van advocaten in de elf arrondissementen hebben met de Regeling commissie bezwaarschriften dekens (de Regeling) besloten om een onafhankelijke, externe commissie in te stellen bestaande uit negen leden. De bezwaarschriftencommissie adviseert als onafhankelijke commissie de dekens van de elf arrondissementen over de afhandeling van de ingediende bezwaarschriften. Op deze wijze vindt borging en evaluatie plaats van de kwaliteit van de bestuursrechtelijke besluiten en wordt tevens de uniformiteit van besluitvorming van de verschillende ordes gestimuleerd. Het gaat hierbij in hoofdzaak om advisering van de ingediende bezwaren tegen bestuursrechtelijke handhaving van overtredingen van de Advocatenwet, de Verordening op de advocatuur en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de bevoegdheden die de deken als toezichthouder op grond van hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft. De Regeling is op 1 juli 2022 in werking getreden.

Het secretariaat van de bezwarencommissie is voornog extern belegd. In 2023 heeft de Commissie naar aanleiding van zes ingediende bezwaarschriften geadviseerd. Vier van deze bezwaren waren gericht tegen een handhavingsbesluit vanwege het niet tijdig indienen van financiële kengetallen. Het vijfde bezwaar had betrekking op het voldoen aan een andersoortige informatievraag van de deken. Het zesde bezwaar betrof de weigering om documenten te verstrekken naar aanleiding van een WOO-verzoek. De commissie adviseerde in alle gevallen om het besluit in stand te laten. De dekens hebben in alle gevallen dit advies overgenomen.

1.6 Kwaliteit en integriteit

De commissie kwaliteit en Integriteit draagt bij aan verdere uniformering van onderzoek naar klachten en signalen over integriteit en kwaliteit van advocaten. Hiertoe werden de Leidraad dossieronderzoek ontwikkeld alsook vragenformulieren voor specifieke situaties, zodat dekens in alle arrondissementen voorzien zijn van dezelfde handvatten. Dergelijke handvatten dragen bij aan professioneler en vooral uniform onderzoek. Het uiteindelijke oordeel of iets integer is, is overigens altijd aan de tuchtrechter.

In 2023 ging het om:

1. Datagestuurd toezicht dat ziet op cultuur & integriteit.
2. Ontwikkelen model voor onderzoek naar fraude en financiële onregelmatigheden, in samenwerking en overleg met andere toezichthouders.
3. Aandacht gemengde kantoren, in overleg met BFT
4. Samenwerking met andere toezichthouders.
5. Externe audits --> pilots.
6. Nadere omschrijving integriteit (met NOvA).
7. Ontwikkelen best practices.
8. Overleggen met de NOvA om gezamenlijk te onderzoeken of nieuwe, aanvullende regels behulpzaam zijn bij de verbetering van de kwaliteit dan wel het toezicht op kwaliteit.
9. Uniformering en optimalisering van het overleg met ketenpartners zoals rechtbanken, gerechtshoven, UWV, OM, RvR, IND en DJI. Veel ketenpartners zijn niet landelijk maar regionaal georganiseerd.

De unit DTA-FTA onderzoekt de mogelijkheden om de huidige dataset te analyseren (1). De voortgang ervan is afhankelijk van ontwikkelingen binnen de automatisering en de beschikbare fte's. Over de externe audits (5) in Q1/Q2 wordt verslag gedaan aan het dekenberaad. Samen met de NOvA is een nadere omschrijving van het begrip integriteit ontwikkeld (6).

In het verslagjaar 2023 is een visie van de dekens tot stand gekomen op de begrippen kwaliteit en integriteit. De uitwerking is afgestemd met de NOvA en schetst een niet-limitatieve, actuele definitie van integriteit. De invulling van het begrip "integere advocaat" kan vanuit verschillende perspectieven worden belicht. De kernwaarde integriteit kan worden ingevuld op basis van de uitwerking in de gedragsregels, door interpretatie van (uitspraken van) de tuchtrechter, op basis van een wetenschappelijk discours en/of de publieke opinie.

De visie is bedoeld als een open stuk dat, door tijd en veranderende maatschappelijke opvattingen, aan aanpassingen onderhevig kan zijn.

Het stuk is gepubliceerd op de website van het Dekenberaad, www.toezichtadvocatuur.nl. Het *Advocatenblad* heeft eveneens aandacht aan de visie besteed, waarin duidelijk naar voren kwam dat het een discussiestuk is, dat beoogt de beroepsgroep te prikkelen om na te denken over de invulling van deze begrippen.

Naast de visie is een vragenformulier opgesteld, dat dekens kunnen gebruiken ter ondersteuning van gesprekken met strafrechtadvocaten in gevoelige of grote zaken. Advocaten hebben enerzijds soms behoefte aan vertrouwelijk overleg met de deken, terwijl de deken anderzijds tot taak heeft toezicht te houden op de kernwaarden integriteit en deskundigheid (kwaliteit). Het vragenformulier is niet alleen een handvat om het gesprek te voeren, maar kan ook bijdragen aan de uniformering van de wijze waarop dergelijke gesprekken worden gevoerd.

Terugblikkend op 2023 blijkt dat er van ketenpartners de nodige signalen zijn ontvangen over advocaten. De signalen zijn zeer divers, en kunnen gaan over bejegening, kwaliteit, het begaan van onwettige activiteiten, zorgen over de mentale gezondheid van de advocaat, etc. Hoewel het niet altijd mogelijk is om hiervoor een uniforme aanpak af te dwingen, vindt in toenemende mate centraal gecoördineerde terugkoppeling plaats via betrokken portefeuillehouders (Raad voor Rechtsbijstand, gefinancierde rechtsbijstand, DJI, ondermijning, et cetera).

Voor signalen over de kwaliteit is in 2022 de Leidraad dossieronderzoek vastgesteld. In 2023 ontbraken voldoende kwantitatieve gegevens om conclusies te kunnen trekken over het gebruik van deze Leidraad. Dat neemt niet weg dat, daar waar sprake is van een signaal over de kwaliteit, de Leidraad wordt gebruikt als handvat voor het dossieronderzoek.

In het jaarplan voor 2023 was opgenomen:

- Evaluatie van in 2021 uitgevoerde activiteiten en voorstellen aan het Dekenberaad voor nadere activiteiten in 2022.
- Gericht onderzoek naar kwaliteit. Ook het toezicht op kwaliteit dient risicogestuurd te zijn. Risicofactoren proberen te identificeren mede op basis van informatie die actief bij ketenpartners wordt opgehaald.
- Vaststellen van de Leidraad dossieronderzoek.
- Overleggen met de NOvA om gezamenlijk te onderzoeken of nieuwe, aanvullende, regels behulpzaam zijn bij de verbetering van de kwaliteit dan wel het toezicht op kwaliteit.
- Uniformering en optimalisering van het overleg met ketenpartners zoals rechtbanken, gerechtshoven, UWV, OM. De (meeste) ketenpartners zijn niet landelijk maar regionaal georganiseerd.
- Een plan maken en uitvoeren voor het proactief houden van een aantal onderzoeken naar kwaliteit (diepgaander dan het gangbare onderzoek bij een kantoorbezoek).

Kwaliteit wordt bevorderd door in het kader van de CCV-opgaven te controleren of aan de eisen van hoofdstuk 4 van de Voda wordt voldaan, door bij tekorten inhaalverplichtingen op te leggen en bij herhaalde tekorten dekenbezwaren in te dienen. Is een advocaat er langer dan een jaar uit geweest, dan moet deze herintrederspunten behalen, naast de reguliere punten. Er wordt zo ook gedaan aan controle van de kwaliteit.

De portefeuillehouder Kwaliteit heeft, namens alle dekens, op regelmatige basis overleg met leden van het openbaar ministerie en de rechterlijke macht over de kwaliteit van de advocatuur. Naar aanleiding van deze gesprekken is in het Dekenberaad afgesproken om bij de ketenpartners in een eigen arrondissement nog eens onder de aandacht te brengen dat dekens graag horen als er zich kwalitatieve bijzonderheden voordoen én dat eventuele klachten of ernstige signalen door de deken zelf worden opgepakt. De bevindingen en eventuele interventies van de dekens naar aanleiding van signalen en klachten worden niet teruggekoppeld, behoudens met toestemming van de desbetreffende advocaat. Maar dat er werk van gemaakt is, wordt uiteraard wel teruggekoppeld.

In 2022 is na input van en voorbereiding door de portefeuillehouder door het Dekenberaad de *Leidraad dossieronderzoek* vastgesteld. Daarmee is een aantal kwaliteitsuitgangspunten vastgelegd, die betrokken kunnen worden bij een dossieronderzoek door de dekens. De leidraad kan uiteraard ook door advocaten worden ingezien en heeft daarmee ook een zekere normerende werking.

1.7 Strafrecht en Ondernijning

De commissie Strafrecht en ondernijning ondersteunt het Dekenberaad bij het voeren van overleg met ketenpartners op het terrein van strafrecht en ondernijning, zoals politie, Justitie en het landelijk parket. Waar mogelijk worden (gezamenlijke) initiatieven ontplooid om de kennis over met name ondernijning te bevorderen.

De plannen voor 2023 waren:

- De NOvA is een taskforce bescherming tegen ondernijning gestart, waaraan het toezicht ook zal deelnemen. Binnen deze taskforce zal onder meer bezien worden of regels voor advocaten moeten worden aangescherpt. Het in 2021 ingezette thema-onderzoek naar contante betalingen en de derden-geldenrekening bij strafrechtkantoren (uitgevoerd door de unit FTA) zal in het 2e kwartaal 2024 worden afgerond.
- De dekens zullen zich beraden op de professionele distantie die vereist is tussen advocaat en cliënt. Is de advocaat voldoende onafhankelijk van diens cliënt? Is de advocaat financieel integer (risico witwassen, schuldheling en contante betalingen)? Wat is de positie van de “regieadvocaat”, die de bijstand aan meerdere verdachten in dezelfde zaak coördineert?
- Met de NOvA zal het gesprek worden gezocht over de vraag in hoeverre regelgeving aanpassing c.q. verbetering behoeft. Bijvoorbeeld in geval van familierelaties tussen advocaat en verdachte, alsook in andere situaties, om effectief te kunnen ingrijpen. Er hebben meerdere overleggen met de NOvA

plaatsgevonden, waarbij gemeenschappelijke thema's en zorgen zijn gedeeld en er gesproken is over het afbakenen van taken en de mogelijkheden tot gezamenlijk optreden.

- Informatie-uitwisseling tussen politie en justitie aan de ene kant en de deken als toezichthouder aan de andere kant is onontbeerlijk en voor verbetering vatbaar. Daarvoor is het noodzakelijk dat de reeds bestaande contacten worden opgepakt, geïntensifieerd en uitgebreid en worden uitgebouwd tot een structureel regulier overleg.
- Plan voor onderzoek naar *facilitating* door civielrechtelijke bijstand om criminele activiteiten mogelijk te maken.
- Onderzocht zal worden of er aansluiting kan komen met de wetenschap in de vorm van een onderzoek naar advocaten en ondermijning.
- Seminar voor de toezichtorganisatie over ondermijning organiseren.

Op het terrein van ondermijning zijn de volgende activiteiten ontplooid:

- In 2023 hebben zes overleggen plaatsgevonden tussen de Taskforce van de Nova en de commissie ondermijning met als doel te onderzoeken waar zij samen kunnen optrekken, zoals bijvoorbeeld een eenduidig en helder beleid voor alle advocaten in elk arrondissement over veiligheid en bedreiging. Hetgeen geresulteerd heeft in het plaatsen van dezelfde informatie op elke website.
- Er is nader overleg gevoerd met politie, Openbaar Ministerie (hierna: OM), Dienst Justitiële Inrich-

tingen en het landelijk parket om zo meer signalen op te kunnen vangen van buitenaf. Deze overleggen worden door alle partijen als zeer nuttig ervaren. In samenwerking met het Ministerie van Justitie & Veiligheid en het Bureau Financieel Toezicht (hierna: BFT) is een cursus ondermijning gegeven waarbij alle partners input hebben geleverd voor het uitwerken van de vraag waar we krachten kunnen bundelen door onder meer het uitwisselen van know-how en het onderzoeken of bij gecombineerde advocaten-notariskantoren er gezamenlijk kan worden opgetreden. In 2024 is er een vervolgsymposium georganiseerd.

- Dekens, bureaus van de orden, FTA, DTA en BFT-medewerkers bepalen samen waar krachten kunnen worden gebundeld en hoe toezichthouders werken en wat daarvan kan worden geleerd. Er zijn nadere afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling.
- Er is meer samenwerking met o.a. het BFT, zo mogelijk, bij mixkantoren. In samenspraak met het BFT is een onderzoek ingesteld naar de (wettelijke) mogelijkheden en onmogelijkheden van informatie-uitwisseling. De uitkomsten van dit onderzoek komen in 2024 gereed.
- Er is meer aandacht geweest voor voorlichting aan advocaten en ketenpartners. De verder invulling daarvan zal plaatsvinden in 2024.
- In 2023 is een samenwerking met DJI tot stand gekomen die heeft geleid tot uitwisseling van signalen over advocaten in en rond penitentiaire inrichtingen. In 2023 zijn 16 signalen over advocaten ontvangen van DJI. Al deze signalen zijn opgevolgd en onderzocht. Naast de DJI is geïnvesteerd in contacten met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum

(RIEC) Midden-Nederland en het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC).

- In samenwerking met de commissie Kwaliteit en integriteit is een vragenlijst ontwikkeld die kan dienen als leidraad voor terugkerende gesprekken tussen dekens en advocaten in impactvolle zaken.

1.8 Klacht- en tuchtrecht

Het doel van de commissie Klachtbehandeling is een effectievere en efficiëntere behandeling van de klachten, inclusief klachten tegen de dekens zelf, maar anderzijds ook het streven naar een verdere harmonisatie van de klachtbehandeling en informatiedeling tussen de diverse arrondissementen.

De commissie klacht en tuchtrecht heeft in 2023 een werkdocument ontwikkeld dat ziet op een uniforme werkwijze van de gesprekken die gevoerd worden naar aanleiding van ingediende klachten. Om de uniformiteit en de kwaliteit van de behandeling van klachten te bevorderen zijn in 2023 vier cursusmiddagen georganiseerd voor alle dekens en medewerkers die zich binnen het toezicht bezighouden op het terrein van het klacht- en tuchtrecht.

Landelijk wordt de casuïstiek besproken en wordt op de diverse processen uniformering bewerkstelligd. De Leidraad klachtbehandeling is geëvalueerd en heeft geleid tot aanpassingen, die ervoor hebben gezorgd dat het voor klagers en advocaten duidelijker geworden is hoe het proces van de klachtbehandeling werkt.

1.9 Toezichtinstrumentarium

Onder het toezichtinstrumentarium valt onder meer de jaarlijkse CCV en kengetallen uitvragen en specifieke Wwft-uitvragen.

– Commissie Kengetallen

De commissie houdt zich bezig met de stroomlijning van de uitvraag kengetallen in de CCV-kantooropgave.

– Commissie CCV

De commissie houdt zich bezig met de stroomlijning van de uitvraag CCV, zowel individueel als kantoor.

In 2023 is gewerkt aan:

1. Selectie en bezoek kantoren financiële onderzoeken.
2. Risico gestuurde selectie van kantooronderzoeken.
3. Ontwikkelen van een web-based informatie- en verslagleggingsformulier waarmee de resultaten van reguliere kantooronderzoeken zodanig worden vastgelegd dat daarmee data-analyse kan plaatsvinden.
4. CCV uitvraag individueel.
5. CCV uitvraag kantoor.
6. Uitvraag gegevens (Analyse CCV kantooropgave 2023 inzake Wwft en verbetering registratie Wwft toezicht).
7. Overtredingen bestuursrechtelijk handhaven.
8. FATF-aanbevelingen incorporeren.

De meeste activiteiten zijn in 2023 afgerond. De CCV kantoor (4) is uitgevraagd en nog in behandeling.

De bestuursrechtelijke handhaving (6) is gestart. De beleidsregel Bestuursrechtelijke handhaving waaronder de handhaving van Wwft overtredingen, is gereed. Het concrete boetebeleid Wwft is nog onderwerp van overleg en zal in 2024 worden vastgesteld. De FATF-aanbevelingen (7) worden op korte termijn geïncorporeerd in de nieuwe Beleidsregel Toezicht Wwft 2023 en een nieuw risicobeleid en Wwft-formulier. Daarnaast is een start gemaakt met het opstellen van de Beleidsregel Bestuursrechtelijke handhaving, waaronder ook de bestuursrechtelijke handhaving van de Wwft. Verder is gestart met het verbeteren van de Wwft (toezicht) registratie.

In 2023 is een belangrijk deel van de beschikbare onderzoekscapaciteit van de financieel experts van de unit DTA-FTA besteed aan de afronding van het landelijke themaonderzoek derdengelden bij grote kantoren (opgestart in 2022). Van de in totaal 34 door de dekens geselecteerde kantoren zijn de resterende kantoren onderzocht en 27 onderzoeken tot afronding gekomen.

In mei 2023 is begonnen met het uitvoeren van risicogebaseerde onderzoeken naar de naleving van de Wwft en regelgeving betreffende derdengelden en contante betalingen bij kantoren. De dekens selecteerden hiervoor in totaal 44 kantoren, waarvan er 38 zijn onderzocht in 2023. 27 onderzoeken hebben geleid tot een definitieve rapportage. Van 11 onderzoeken was de

rapportage nog niet definitief per 31 december 2023. De onderzoeken bij de resterende 6 kantoren worden in 2024 uitgevoerd en afgewikkeld.

Andere activiteiten waren:

- Analyse van financiële kengetallen, deskresearch, ondersteuning van de dekens bij kantoorbezoeken en ondersteuning bij het monitoren van beginnende kantoren.
- Op basis van signalen zijn onderzoeken uitgevoerd naar mogelijk handelen in strijd met wet- en regelgeving, zoals de naleving van de Wwft, de Verordening op de advocatuur (Voda) en signalen over mogelijke risico's rond financiële soliditeit van kantoren.
- Inzet van expertise bij het voorbereiden en nader uitwerken van het risicogebaseerde toezicht op de naleving van de Wwft, de regelgeving inzake derdengelden en contante betalingen.
- De unit is actief binnen de door het Dekenberaad ingestelde commissies Wwft, Toezichtinstrumentarium, Strafrecht & Ondernijning en Informatiemanagement.

In 2023 zijn in totaal 5.777 onderzoeken verricht. Deze zijn in onderstaande tabel gespecificeerd.

Onderzoeken	2022	2023
Risicogebaseerde onderzoeken Wwft, derdengelden, contante betalingen	0	28
Themaonderzoek derdengelden grote kantoren	7	27
Themaonderzoek strafrecht	22	0
Financiële, inhoudelijke en/of Wwft-onderzoeken (waaronder signaalonderzoeken)	29	17
Deskresearches	624	72
Analyse financiële kengetallen	5.479	5.633
Totaal aantal onderzoeken	6.161	5.777
Uitgevoerde onderzoeken nog af te wikkelen per 31 december	14	11

1.10 Portefeuille Gefinancierde rechtsbijstand

De portefeuillehouder commissie gefinancierde rechtsbijstand heeft in een breed palet aan overleggen geparticipeerd, zoals de gefinancierde rechtsbijstand ook in een groot aantal rechtsgebieden vertegenwoordigd is. In het kader van het vreemdelingenrecht is geparticipeerd in het ‘tripartite-overleg’ tussen rechtspraak, advocatuur en IND. Feitelijk zitten in dit overleg meer partijen, waaronder de Landsadvocaat en het ministerie van Justitie en Veiligheid aan tafel en worden met name de knelpunten uit de vreemdelingenpraktijk vanuit diverse disciplines besproken.

Gelet op grote gevolgen van de hersteloperatie naar aanleiding van de vermeende toeslagenfraude is nauw contact met de Commissie Werkelijke Schade waarin signaaluitwisseling centraal staat. Kwalitatief goede en

integere rechtsbijstand is van groot gewicht gelet op de achtergrond van de dossiers die advocaten in deze zaken behandelen.

Met de Raad voor Rechtsbijstand is doorlopend overleg waarin naast signaaluitwisseling ook beleidsmatige uitwisseling van kennis plaatsvindt.

Met het Juridisch Loket wordt regelmatig overleg in het kader van signaaluitwisseling en informatieverschaffing aan de rechtszoekenden. Met name in het kader van de last-resort-regeling waarin de deken op grond van artikel 13 Advocatenwet een advocaat kan aanwijzen, is in het recente verleden onduidelijkheid ontstaan. Een reorganisatie binnen het Juridisch Loket maakt dat betrekkelijk veel tijd geïnvesteerd is in de overdracht van kennis en cruciale informatie over en weer. Met de rechtspraak is periodiek overleg in het kader van signaaluitwisseling tussen rechtbanken en toezicht-houders.

Tot slot is met de NOvA regelmatig overleg over ontwikkelingen die de sociale advocatuur raken en in het bijzonder impact op het toezicht ervan kunnen hebben.

In 2023 is een plan voorbereid voor nadere controle op de kwaliteit van de dienstverlening van advocaten, met name in toevoegingszaken. Tijdens kantoorbezoeken worden altijd dossiers ingezien. Teneinde het toezicht op de kwaliteit van de dienstverlening in toevoegingszaken verder te ontwikkelen en de belangen van de on- en minvermogene rechtzoekenden zo veel mogelijk te

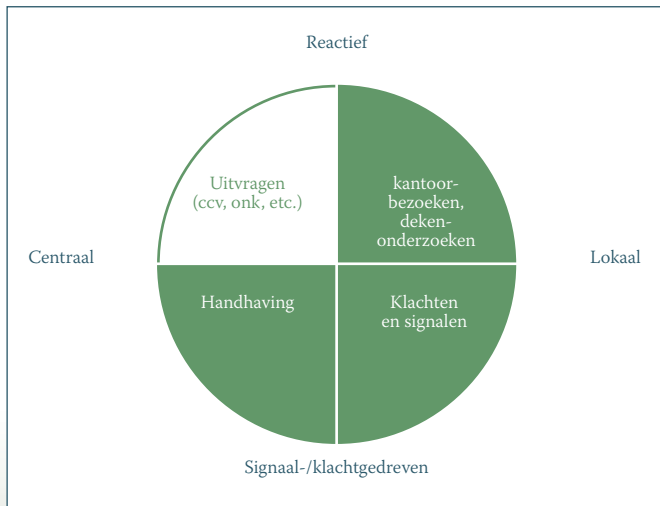
waarborgen, wil het Dekenberaad jaarlijks een substantieel aantal dossiers van advocaten in toevoegingszaken nader onderzoeken met een peer review of daarmee gelijk te stellen onderzoek. In de begroting voor 2024 is voorzien in een methodiek waar, bij kantoorbezoeken, een grondige en deskundige analyse kan worden gedaan van een aantal dossiers in deze praktijk door een gespecialiseerde advocaat. Behoedzaamheid is geboden omdat voorkomen dient te worden dat peer-review an sich een toezichtinstrument zou worden.

2. Speerpunten 2023

2.1 Wijze waarop toezicht wordt vormgegeven

De dekens voeren het toezicht uit aan de hand van een waaier aan instrumenten, waaronder risicogestuurd en signaal/klacht gedreven, centraal en op arrondissementsniveau.

Figuur 2. Facetten van toezicht

Dit hoofdstuk biedt een (cijfermatig) inzicht in de activiteiten, resultaten en – waar mogelijk – effecten van het toezicht in 2023. Vervolgens wordt nader ingegaan op de verschillende vormen van toezicht, klachtbehandeling und handhaving.

2.2 Ontwikkeling instrumentarium

Op het gebied van ontwikkeling van het toezichtinstrumentarium is in 2023 verder gewerkt aan:

Centralisering toezichtonderzoek Wwft/derdengelden/contante betalingen

Met ingang van 1 januari 2023 worden toezichtonderzoeken met betrekking tot de naleving van de regels in het kader van de Wwft, derdengelden und contante betalingen centraal uitgevoerd durch die finanziel specialisten van de unit DTA-FTA.

Risicogestuurd toezicht (RGT)

Onder risicogestuurd toezicht wordt verstaan het toezicht op basis van vooraf uitgezette parameters. Te denken valt aan de Opgave Nieuw Kantoor (ONK), die Centrale Controle Verordening (CCV), die uitvraag Kengetallen op centraal niveau und die zaken als kantoorbezoeken op arrondissementsniveau.

In 2023 is het advies van De Galan groep uitgebracht waarin die nodige handreikingen zijn gedaan um op effectieve wijze risicogestuurd toezicht uit te oefenen. Een van die aanbevelingen is het verder doorvoeren van die Plan-Do-Check-Act-cyclus in het thematisch risicogestuurd toezicht zoals hierna zal worden toegelicht.

Splitting van de Centrale Controle Verordening (CCV)

Met ingang van 2023 is de CCV gesplitst tussen individuele opgaven enerzijds en kantooropgaven inclusief kengetallen anderzijds. De verzamelde informatie wordt onder andere gebruikt om te analyseren bij welke advocatenkantoren zich een verhoogd risico kan voordoen en waar (vaker) onderzoek kan worden gedaan om te verifiëren of het kantoor zich aan de regels houdt.

Ontwikkeling in de kantooronderzoeken

Het Dekenberaad heeft besloten om de wijze waarop kantoorbezoeken worden uitgevoerd, verder te ontwikkelen. Doel hiervan is ten eerste om de werkwijze in de arrondissementen te stroomlijnen. Ten tweede kan middels geautomatiseerde verslaglegging het onderzoek efficiënter plaatsvinden. Ten derde kunnen door digitale vastlegging van de kantooronderzoeken de bevindingen vervolgens optimaal worden gerapporteerd en geanalyseerd. Hierdoor wordt landelijk gezien duidelijk welke bevindingen er zijn per kantooronderzoek. Dit verbetert de rapportage omtrent de kwaliteit van de advocatuur en maakt het mogelijk om gericht verbetermaatregelen te treffen.

Een standaard-vragenformulier is inmiddels gereed en wordt in 2024 door het Dekenberaad besproken en geïmplementeerd.

2.3 Toelatingstoezicht

De raden van de orden in de elf arrondissementen, met de deken als voorzitter, zijn de poortwachters van de balie. De raad van de orde beoordeelt ieder verzoek tot

inschrijving als advocaat. Elke startende advocaat moet de eerste drie jaar onder begeleiding van een ervaren advocaat (patroon) werkzaam zijn.

De patroon wordt onder meer gecontroleerd op het tuchtrechtelijk verleden. Ook wordt vastgesteld of er tuchtrechtelijke klachten zijn ontvangen en of er met betrekking tot de patroon of het kantoor van de patroon onregelmatigheden of gegronde bedenkingen zijn. Mochten er lopende toezichtdossiers zijn, dan worden deze betrokken bij de beslissing van de raad van de orde of een patroon goedgekeurd wordt. De beoogd patroon moet over voldoende praktijkervaring beschikken en bovendien geschikt worden geacht. Er is terughoudend beleid ten aanzien van meerdere stagiaires onder één patroon en zeer terughoudend beleid ten aanzien van zogenoemde buitenstagiaires, advocaten die een patroon buiten hun eigen kantoor hebben.

Tijdens de stage wordt de advocaat-stagiaire gedurende drie jaar gemonitord. Op deze wijze wordt intensief op 1/6 deel van alle advocaten (en 1/3 deel van alle advocaten als de patroon wordt meegerekend) van de totale balie toezicht gehouden.

2.4 Speerpunten

Het Dekenberaad heeft een aantal speerpunten en een planning vastgesteld (zowel meerjarig als voor 2023). In deze paragraaf wordt per speerpunt aangegeven in hoeverre de beoogde activiteiten en resultaten zijn gerealiseerd.

Behalve in de beleidsmatige aanpak van de speerpunten in 2023 (zie hoofdstuk 1) zijn de speerpunten ook in een aantal onderzoeken onderwerp van het toezicht geweest. Het gaat om de volgende aantallen:

Aantal toezichtdossiers op het gebied van de speerpunten 2023	Totaal
Strafrechtkantoren en Wwft (meerjaren)	35
Cultuur & Integriteit / grote kantoren	12
Kwaliteit (meerjaren)	80
Ondermijning	17

Tabel 7. Cijfermatig overzicht speerpunten 2023.

2.5 Risicogestuurd toezicht

Het risicogestuurde toezicht wordt gebaseerd op een combinatie en analyse van data en risico's. Het Dekenberaad onderscheidt het toezicht op basis van de CCV-uitvraag en het themagestuurde toezicht (strafrecht, contant geld en cultuur en integriteit).

Via de jaarlijkse CCV verstrekken advocaten inlichtingen over hun praktijk. De uitvraag wordt gebruikt ter voorbereiding op kantoorbezoeken. Kantoorbezoeken worden ook steekproefsgewijs uitgevoerd. Op deze manier kunnen de deken mogelijk risico's op tijd signaleren. De bestaande werkwijze rond de CCV is met ingang van 2023 aangepast.

Toelichting werkwijze risicogebaseerd toezicht voor de jaren 2023 en 2024

De werkwijze van het risicogestuurde toezicht ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

In opdracht van het Dekenberaad zijn risicofactoren geformuleerd. Aan de geformuleerde risicofactoren wordt een weging toegekend, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de omvang van een advocatenkantoor. Deze risicofactoren zijn verwerkt in een vragenlijst (CCV) die alle advocaten en advocatenkantoren jaarlijks ontvangen en die verplicht dient te worden ingevuld. De ontvangen antwoorden worden gekoppeld aan de risicofactoren en op basis van de daarbij horende weging krijgt ieder kantoor een risicoscore.

De eerste concept-selectie van kantoren is gebaseerd op de toegekende scores naar aanleiding van de risicofactoren en bijbehorende weging. Deze selectie vindt plaats op basis van de afzonderlijke score per kantoor op het onderdeel 'Wwft', het onderdeel 'Derdengelden' en het onderdeel 'Contante betalingen'. Daarnaast wordt een beperkt aantal kantoren geselecteerd op basis van de kwetsbare/risicovolle financiële positie van het kantoor.

Deze concept-selectie bespreekt de unit DTA-FTA per arrondissement met de deken, waarna de deken de definitieve selectie vaststelt. De uiteindelijke selectie van te onderzoeken kantoren is samengesteld uit de kantoren die afkomstig zijn uit het beschreven proces van risicoselectie, aangevuld met een aantal a-select gekozen kantoren. Dit laatste om te bezien of bevindingen bij de risicogericht geselecteerde kantoren al dan niet afwijken van de aselect gekozen kantoren.

De risicogebaseerde selectie van kantoren ten behoeve van het jaar 2023 is gebaseerd op een relatief beperkte

hoeveelheid data. Aan de selectie voor het jaar 2024 ligt een grotere hoeveelheid data, met name uit de CCV, ten grondslag. Het risicogebaseerde toezicht op de advocatuur zal zich vanwege de uitbreiding van beschikbare data de komende jaren blijven ontwikkelen.

Observaties risicogebaseerde onderzoeken 2023

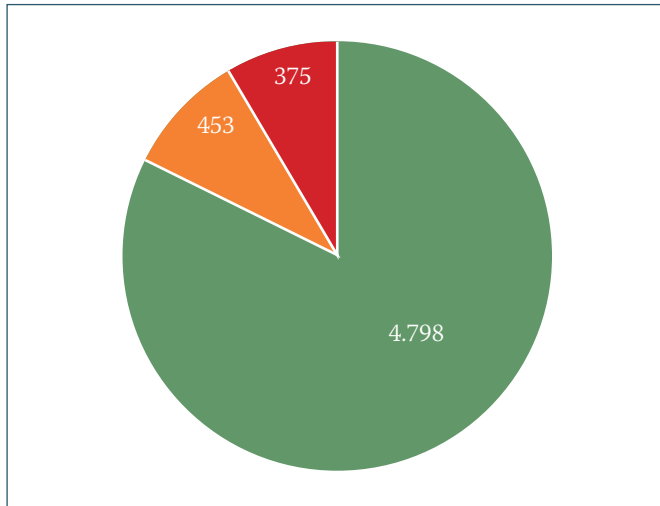
Enkele observaties/bevindingen (op basis van 27 afgeronde onderzoeken) uit de risicogebaseerde onderzoeken naar de naleving van de Wwft, regelgeving betreffende derdengelden en contante betalingen:

- Wwft-cliëntidentificatie, verificatie en de vastlegging daarvan is in belangrijke mate in orde.
- Bij ruim 10% van de geselecteerde dossiers was de inschatting of de dienstverlening al dan niet een Wwft dienst betreft (mogelijk) niet correct; het gesprek daarover heeft het besef bij de bezochte kantoren verder aangescherpt.
- Bij het overgrote deel van de onderzochte kantoren was in de onderzochte jaren risicobeleid aanwezig. Bij enkele kantoren die Wwft-diensten verlenen was het Wwft-risicobeleid niet kantoor specifiek, maar bijvoorbeeld overgenomen van een algemene website of handboek.
- Bij ruim 10% procent van de onderzochte kantoren was de risico-inschatting van cliënt en dienstverlening ter bepaling van het type Wwft-cliëntonderzoek voor verbetering vatbaar qua onderbouwing en/of vastlegging.
- In 1 dossier is (mogelijk) ten onrechte een ongebruikelijke transactie niet gemeld bij de FIU.

- Over de breedte van het onderzoek is de conclusie dat advocatenkantoren het beheer van derdengelden op een correcte wijze hebben georganiseerd. Uit de individuele onderzoeken is gebleken dat op verschillende onderdelen ‘puntjes op de i’ gezet kunnen worden.
- Derdengelden zijn soms zonder noodzaak geparafeerd op de rekening van de stichting beheer derdengelden. Het betreft dan bijvoorbeeld posten die aan de aandacht van de behandelend advocaat ontsnapt zijn of waarvan de rechthebbende onvindbaar is.
- Bij het merendeel van de onderzochte kantoren zijn geen contante betalingen in ontvangst genomen.
- Bij 4 kantoren wordt een follow-up onderzoek gepland teneinde vast te stellen of verbetervoorstellen opgevolgd zijn.

Financiële kengetallen

Alle advocatenkantoren zijn verplicht om hun financiële kengetallen aan te leveren bij de deken. Sinds 2023 is deze uitvraag gecombineerd met de CCV-kantooropgave. Onderstaande grafiek geeft weer dat op 31 december 2023 in totaal 5.626 kantoren hun kengetallen over 2022-2021 hebben ingediend. Het grootste deel van de opgaven heeft geleid tot ‘groene vlaggen’, namelijk 85% (zie bijlage voor cijfers per arrondissement). In 375 gevallen (7%) is sprake van een financiële positie die mogelijk risicovol is. Teneinde hierin meer inzicht te krijgen heeft de unit DTA-FTA (in opdracht van de deken) een nader onderzoek ingesteld bij 14 kantoren.

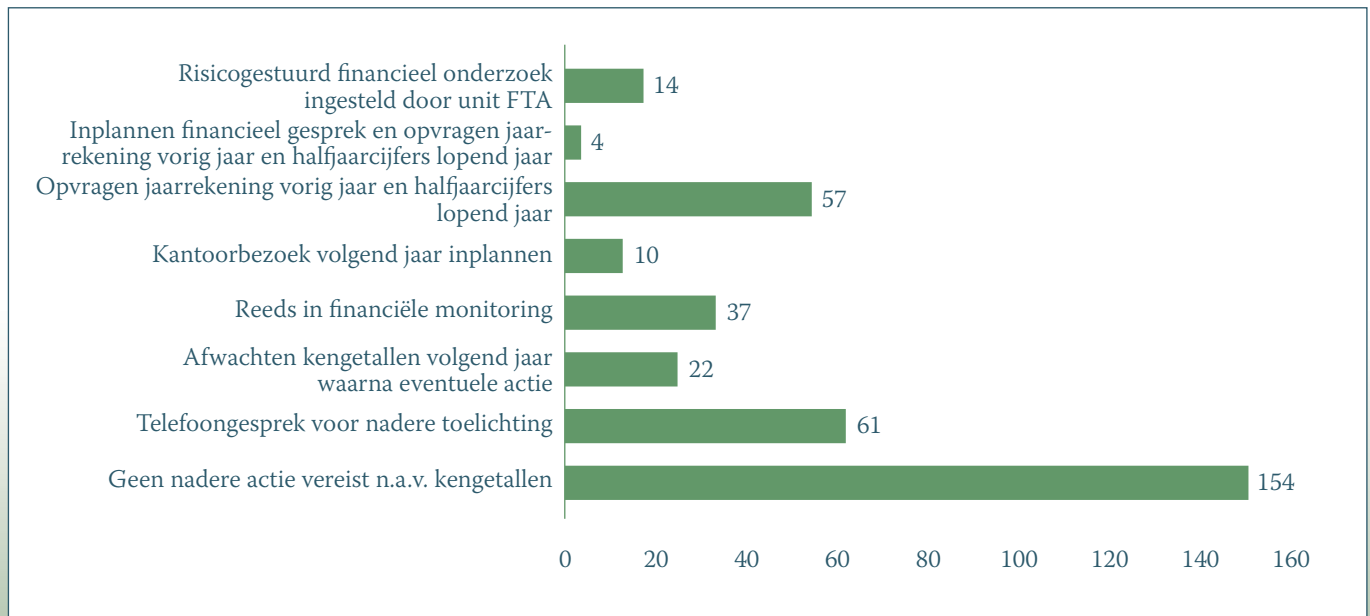

Onderstaande grafiek geeft weer welke acties in totaal zijn uitgevoerd in 2023 (zie bijlage voor de cijfers per arrondissement):

Centrale Controle op de Verordening (CCV-individueel en CCV-kantoor)

Tijdens de CCV-uitvraag wordt advocaten elk jaar gevraagd een vragenlijst in te vullen. Deze vragenlijst bevat vragen met betrekking tot het voorgaande jaar en vragen om informatie op te halen.

De CCV is een belangrijk middel om te controleren of advocaten voldoen aan de gestelde eisen. Steekproefsgewijs worden ook extra controles uitgevoerd. De

Figuur 3. Uitvraag financiële kengetallen (totaal).

uitvraag wordt gebruikt ter voorbereiding van kantoorbezoeken. Daarnaast kan de CCV leiden tot het uitvoeren van nader toezichtonderzoek en mogelijk tot een dekenbezwaar.

De vragen in de CCV bevatten een uitgebreide toelichting. De reden hiervoor is dat de CCV niet alleen bedoeld is als toezichtinstrument, maar ook om bewustwording te creëren bij advocaten.

Tot en met 2022 vond de CCV-uitvraag plaats onder individuele advocaten. De door de advocaat ingevulde CCV-opgave is onder meer gebruikt ter controle op de naleving door de advocaat van de voor de advocaat geldende regels. In 2023 is de CCV-kantooropgave ingevoerd waarmee aanzienlijk meer informatie zal worden verzameld over advocatenkantoren. Deze informatie wordt gebruikt om te analyseren bij welke advocatenkantoren zich een verhoogd risico kan voordoen en waar (vaker) onderzoek zal worden gedaan om te verifiëren of het kantoor zich aan de regels houdt. Onderdeel van de CCV-kantooropgave is de uitvraag kengetallen.

Uitvragen van de CCV-individueel

Aantal ontvangen opgaven CCV-individueel	2022	2023
Ontvangen CCV's	18.069	18.110
Voldaan	14.364	16.366
Voldaan na actie	1.599	933
Afspraak met deken	1.676	555
Aantal s-dossiers n.a.v. opgave CCV	385	51
In behandeling / niet voldaan	45	86

Tabel 8. Cijfermatig overzicht ontvangen opgaven CCV-individueel.

Uitvragen CCV-kantoor (inclusief kengetallen)

Aantal ontvangen opgaven CCV-kantoor	2023
Ontvangen CCV's	6.038
Voldaan	5.680
Voldaan na actie	232
Afspraak met deken	3
Aantal s-dossiers n.a.v. opgave CCV	10
In behandeling / niet voldaan	113

Tabel 9. Cijfermatig overzicht ontvangen opgaven CCV-kantoor 2023.

Nieuwe kantoren en kantoorverplaatsingen

De monitoring van beginnende kantoren is onderdeel van het risicogestuurd toezicht. Elk startend kantoor dient een Opgave Nieuw Kantoor (ONK) in bij de deken. De deken controleert aan de hand van de ONK onder meer of er een beroepsaansprakelijkheidsverzekering is afgesloten, of er een waarnemingsregeling is en

of de geheimhoudernummers zijn geregistreerd. Door de ONK krijgt de deken een beeld van de kantoororganisatie.

Arrondissement	2022	2023
Amsterdam	61	69
Den Haag	26	33
Gelderland	19	25
Limburg	7	18
Midden-Nederland	38	40
Noord-Holland	35	29
Noord-Nederland	11	16
Oost-Brabant	24	25
Overijssel	9	7
Rotterdam	44	37
Zeeland West-Brabant	24	23
Totaal	298	322

Tabel 10. Cijfermatig overzicht getoetste ONK's per arrondissement 2022 en 2023.

Kantooronderzoeken-bezoeken

Kantooronderzoeken worden uitgevoerd om risico's tijdig te signaleren en om te verifiëren of de kantoren zich houden aan de regelgeving. Bij kantooronderzoeken wordt daarom altijd aandacht besteed aan de dossieropbouw en waar mogelijk ook aan inhoudelijke aspecten. Dit is belangrijk, vooral omdat cliënten niet altijd eenvoudig zelf kunnen vaststellen of de rechtsbijstand naar behoren is verleend.

De selectie van de te onderzoeken advocaten(kantoren) kan gebeuren aan de hand van een representatieve (aselecte) steekproef, maar er kunnen ook risico-gestuurde redenen zijn om een kantoor te selecteren. Daarnaast kan een kantooronderzoek voortkomen uit een concreet signaal.

Een kantooronderzoek kan een actuele aanleiding hebben, maar kan ook voortkomen uit een meerjarige aanpak, die het ook mogelijk maakt om kantoren met elkaar te vergelijken. Een voorbeeld is dat kantoren worden onderzocht die zich onlangs in het arrondissement hebben gevestigd. Daarnaast kunnen kantooronderzoeken worden gebracht aan praktijken met specifieke kenmerken, zoals eenmanskantoren met een algemene praktijk, kantoren met een straf- en civielrechtelijke combinatie, Wwft-praktijken en fiscaalrechtelijke kantoren. De prioriteiten in het toezicht werken door in de kantooronderzoeken.

In 2023 is gewerkt aan het opzetten en implementeren van een nieuwe werkwijze die ziet op meer onderzoeken door de unit DTA-FTA, als het ziet op financiële risico's. Deze onderzoeken zijn niet meegerekend in onderstaande tabel.

In 2023 is er in totaal bij 216 van de 5.437 een kantooronderzoek uitgevoerd.

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Arrondissement	Totaal aantal kantoren per 1 januari		Aanleiding bezoek							
	2022	2023	Signaal		Aselect		Totaal bezocht per 31 december		Check percentage (10%)	
			2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Amsterdam	1.066	1.054	8	4	71	17	79	22	7%	2%
Den Haag	610	599	3	11	71	11	74	22	12%	4%
Gelderland	425	423	14	1	29	20	43	21	10%	5%
Limburg	352	315	12	7	21	6	33	13	9%	4%
Midden-Nederland	720	707	4	21	53	14	57	35	11%	5%
Noord-Holland	353	352	7	5	22	11	29	16	8%	5%
Noord-Nederland	304	306	7	4	25	11	32	15	11%	5%
Oost-Brabant	403	392	4	3	32	8	36	15	9%	3%
Overijssel	246	245	9	-	16	13	25	13	10%	5%
Rotterdam	670	654	1	1	63	24	64	25	10%	4%
Zeeland-West-Brabant	403	390	13	3	29	20	42	23	10%	6%
Totaal	5.552	5.437	82	60	432	155	514	220		

Het kantooronderzoek was in de jaren 2015-2020 verhoudingsgewijs min of meer gelijkelijk verdeeld over de grote en de kleine kantoren. In de afgelopen jaren hebben de dekens zich daarbij meer geconcentreerd op de kleine(re) kantoren. Kleinere en eenmanskantoren kennen een grotere financiële kwetsbaarheid. De dekens hebben zich in 2021 en 2022 geheroriënteerd op de vraag of de huidige vorm van het kantooronder-

zoek ook geschikt is als diepgaande visitatie van grote, vaak internationaal opererende kantoren. De dekens hebben daarbij ook goed geluisterd naar de Minister voor Rechtsbescherming, die eveneens het belang van toezicht op de grotere kantoren heeft benadrukt. De heroriëntatie heeft geresulteerd in het beleidsdocument *Toezicht op grote(re) kantoren, waaronder toezicht op integriteit*. Dit beleid werd in 2023 ingevoerd.

2.6 Signaalgestuurd toezicht

Dekens voeren hun toezicht niet alleen uit op basis van risicogestuurd beleid, klachten, kantooronderzoeken, de Opgaven Nieuw Kantoor, de Centrale Controle Verordening en toetreding tot de balie, maar ook aan de hand van signalen die worden ontvangen van ketenpartners of derden.

Voor het ontvangen van de signalen is informatie-uitwisseling belangrijk. Zo zijn – voor het vroegtijdig signaleren van risico's en integriteit van advocaten – afspraken gemaakt met de Raad voor Rechtsbijstand, de Rechtspraak, het Openbaar Ministerie, de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). In 2023 is ook een begin gemaakt met institutionele kennismaking met Regionale en Landelijke Informatie en Expertise Centra. Signalen kunnen ook van andere instanties als het UWV de politie/recherche of makelaars komen. Anders dan bij een klacht is geen rechtstreeks belang vereist voor de behandeling ervan. Tegelijk is het in veel gevallen niet mogelijk om meer dan algemene terugkoppeling te geven.

Met de Raad voor Rechtsbijstand, bijvoorbeeld, wordt voornamelijk informatie uitgewisseld van kwantitatieve aard. Ook worden signalen gedeeld met de portefeuillehouder Gefinancierde rechtsbijstand, die daarop eigenstandig kan handelen. In enkele gevallen wordt diepgaander onderzoek ingezet, in samenspraak met de Raad voor Rechtsbijstand.

Met de portefeuillehouder Strafrecht en ondermijning van het Dekenberaad is in 2023 verder geïnvesteerd in het overleg met DJI met betrekking tot signaaluitwisseling. Vanuit DJI worden alle signalen van individuele penitentiaire inrichtingen verzameld en gecoördineerd doorgegeven aan de portefeuillehouder. Die laatste zorgt op haar beurt voor verspreiding van deze signalen onder de bevoegde arrondissementen. De portefeuillehouder monitort de voortgang van de onderzoeken naar deze signalen en geeft hiervan terugkoppeling voor zover dat kan. In het jaar 2023 zijn van het DJI 16 signalen over advocaten ontvangen. Dit heeft in alle gevallen geleid tot een onderzoek door de deken. De uitkomsten daarvan waren afhankelijk van de aard en ernst van de melding. In één geval heeft dit aanleiding gegeven tot een dekenbezwaar. In een enkel geval was sprake van een misverstand. In sommige gevallen heeft een norm-overdragend gesprek plaatsgevonden en ook een bemiddelingsgesprek tussen deken en betrokkene(n) heeft tot resultaat geleid.

Signalen

	2022	2023
Signaal Derden	111	100
Signaal OM	42	51
Signaal Rechterlijke Macht	32	46
Signaal Raad voor Rechtsbijstand	11	4
Totaal	196	201

Tabel 12. Aantal nadere onderzoeken naar aanleiding van signalen van partners in de keten in 2022 en 2023.

Ingezette instrumenten					
Instrument	2021*	2022*	2023*	Ingezette instrumenten in 2023 van zaken die gestart zijn vóór 1-2-2023	Totaal 2023
Normoverdragend contact	239	504	341	165	506
Coach	3	1	4	3	7
Dekenbezwaar	75	41	39	16	55
Last onder dwangsom (voornemen)	0	0	2	0	2
Spoedschorsing (60a)	2	1	0	0	0
Schorsing (60b)	2	0	3	0	3
Onderzoek (60c)	0	1	0	0	0
Geen toezichtinstrument	170	181	335	176	511

Tabel 13. Cijfermatig overzicht ingezette toezichtinstrumenten, 2021, 2022 en 2023.

*dit betreft zaken die zijn gestart en afgehandeld in hetzelfde kalenderjaar

2.7 Handhaving

Alvorens over te gaan tot gerichte handhaving, hanteert de deken in elke situatie en bij elke (vermoedelijke) overtreding een aantal criteria:

- de ernst van de overtreding of het laakbaar handelen;
- de mate waarin het belang van de cliënt wordt geschaad;
- de mate waarin het imago van en het vertrouwen in de advocatuur wordt geschaad;
- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het optreden van de deken.’

Mocht de deken na het toepassen van deze criteria overgaan tot optreden, dan is er een aantal instrumenten waarvan gebruik kan worden gemaakt.

2.7.1 Tuchtrechtelijke handhaving

De deken kan gebruik maken van tuchtrechtelijke handhaving. De deken controleert of de advocaat zich houdt aan de regels van de *Advocatenwet*, de *Gedragsregels*, de *Verordening op de advocatuur*, de *Regeling op de advocatuur* en de *Wet ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme*. Mocht de deken het vermoeden hebben dat deze regels niet worden nageleefd, dan kan een dekenbezwaar worden ingediend bij de onafhankelijke tuchtrechter, de Raad van Discipline (RvD).

Het komt ook voor dat de deken een door een klager ingediende klacht zo ernstig vindt dat de deken zelf 'meeklaagt' bij de RvD.

Dekenbezwaren

In 2023 hebben de deken in 55 zaken een dekenbezwaar ingediend, tegenover 41 in 2022.

De deken heeft in zeer ernstige en uitzonderlijke gevallen de mogelijkheid om in een procedure aan de Raad van Discipline te verzoeken om een spoedshalve schorsing of het treffen van een voorlopige voorziening. In 2023 is dit acht keer voorgekomen, ten opzichte van vijf in 2022. Eén keer is aan de raad van discipline verzocht om een onderzoek in te stellen naar de praktijk van een advocaat.

2.7.2 Bestuursrechtelijke handhaving

De deken kan een normoverdragend gesprek voeren, waarin de overtreder wordt gewezen op de overtreding en de ernst ervan. De deken checkt na een bepaalde periode of de advocaat zijn of haar leven 'gebeterd' heeft en of gemaakte afspraken zijn opgevolgd; bij positieve resultaten worden er geen verdere stappen ondernomen.

De deken kan ook gebruik maken van bestuursrechtelijke handhaving. Wanneer kantoren of individuele advocaten overtredingen begaan op het administratief of organisatorisch vlak, dan kan de deken een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen. Ook naar aanleiding van een Wwft-overtreding kan een bestuursrechtelijke sanctie worden opgelegd.

In 2023 heeft het dekenberaad zich voorgenomen om de volgende vier onderwerpen bestuursrechtelijk te gaan handhaven:

- Het niet (tijdig) aanleveren van gegevens na collectieve uitvraag (CCV-individueel, CCV-kantoor inclusief kengetallen).
- Wwft (aanwezigheid van risicobeleid, uitvoering van cliëntonderzoek);
- Het niet hebben behaald van de vereiste opleidingspunten op grond van de Wwft;
- Het niet voorhanden hebben van een risicobeleid;

De beschikbare capaciteit is in 2023 met name ingezet voor bestuursrechtelijke handhaving van de informatieplicht van advocaten in het kader van het indienen van de CCV-individueel en de CCV-kantoor. Daarbij is in een aantal gevallen het besluiten genomen tot het opleggen van een last onder dwangsom. Op beleidsmatig terrein is gewerkt aan de overige onderwerpen om bestuursrechtelijk te handhaven.

Algemene wet bestuursrecht (Awb)-zaken 2023

In 2023 zijn in totaal 409 besluiten genomen op grond van de Awb:

Type Awb-besluit	Totaal
AVG	18
AWB-klacht op grond van Hfst.9	34
Boetebesluit	3
(Voornemen tot) Last onder dwangsom	209
Stage / beëdiging	21

Vrijstellingsverzoeken herintrederspunten en opleidingspunten i.v.m. langdurige ziekte	61
WOO	33
Overig	30
Totaal	409

Tabel 23. Type Awb-besluit.

De voornemens tot het opleggen van een last onder dwangsom hadden in 51 gevallen betrekking op het niet tijdig indienen van de CCV-individueel, in 118 gevallen op het niet tijdig indienen van de CCV-kantoor en in 40 gevallen op het niet tijdig indienen van de kengetallen.

De afhandeling van bestuursrechtelijke zaken laat het volgende beeld zien:

Afhandeling Awb	Totaal
Toegewezen	9
Gedeeltelijk toegewezen	5
Afgewezen	27
Niet-ontvankelijk	4
Ontvankelijk	0
Ongegrond	3
Gedeeltelijk gegrond	0
Gegrond	0
Totaal	48

Tabel 24. Afhandeling Awb.

2.8 Klachtbehandeling, bemiddeling en advisering

Bij de deken kunnen klachten worden ingediend tegen een advocaat. Een cliënt kan een klacht indienen tegen de eigen advocaat of de advocaat van de wederpartij. Ook kan een advocaat een klacht indienen tegen een andere advocaat. Ten slotte kan een klacht tegen een deken worden ingediend.

Bij de rechtzoekenden en bij een klager speelt vaak de communicatie (of het gebrek daaraan) en de snelheid van handelen of reageren een rol. In 2023 zijn er in totaal 2.171 klachten ingediend (in 2022 waren dat er 2.076). In 76 klachten tegen de eigen advocaat werd geklaagd over de juridische kwaliteit, in 372 klachten over de *kwaliteit, dienstverlening en traagheid* (ruimer dan *juridische kwaliteit*) en in 270 klachten over *communicatie/schriftelijke vastlegging*. Die drie klachtonderwerpen samen vormen aldus een derde van de onderwerpen waarover geklaagd wordt.

Niet alle cliënten zijn in staat de juridische kwaliteit van het werk van de advocaat te beoordelen. Uit overleg binnen het Dekenberaad blijkt dat de kwaliteitsklachten veelal te herleiden zijn naar communicatie en te weinig management van verwachtingen. De kwaliteitsklachten van cliënten zien veelal op gebrekkige communicatie, traagheid en teleurstelling na gewekte verwachtingen. De meer gerichte klachten en signalen over de inhoudelijke kwaliteit van de dienstverlening komen van advocaten, van ketenpartners (rechters, officieren, raad voor rechtsbijstand en anderen), uit de media (inclusief gepubliceerde jurisprudentie) en uit constateringen

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

tijdens kantoorbezoeken die niet reeds gericht waren op een kwaliteitsonderzoek.

Hoedanigheid van de klager	2022	2023
Advocaat	192	194
Bedrijf of instelling	167	215
Persoon	1.658	1.706
Persoon en advocaat samen	29	19
Deken	9	11
Bedrijf of instelling en advocaat samen	18	15
Anders	16	11
Totaal	2.089	2.171

Tabel 14. Cijfermatig overzicht hoedanigheid klager.

Er zijn verschillende typen klachten.

Type klacht	2022	2023
Klacht tegen de eigen advocaat	914	892
Klacht tegen de advocaat van de wederpartij	763	822
Klacht van advocaat tegen advocaat	117	95
Klacht tegen de deken	91	90
Klacht van derden, grens tuchtrecht	191	272
Totaal	2.076	2.171

Tabel 15. Cijfermatig overzicht type klacht.

Rechtsgebied per klacht	2022	2023
Arbeidsrecht	103	193
Bestuursrecht + Sociaal Zekerheidsrecht	92	75
BOPZ	9	14
Curator + faillissementen	41	43
Civiel – overig	553	550
Personen, Familie en Erfrecht	559	534
Huurrecht	129	108
Letselschade	57	71
Ondernemingsrecht	95	98
Strafrecht	171	154
Tuchtrecht	134	132
Vreemdelingenrecht	18	18
Overig	115	181
Totaal	2.076	2.171

Tabel 16. Cijfermatig overzicht rechtsgebied per klacht 2022 en 2023.

2.8.1 Klachtenroute

Wanneer een klacht wordt ingediend tegen een advocaat bij een kantoor, adviseert de deken de cliënt in eerste instantie om het gesprek aan te gaan met de betreffende advocaat en om te proberen er onderling uit te komen. Wanneer dit gesprek niet tot het gewenste resultaat leidt, kan de cliënt een klacht indienen bij het betrokken kantoor volgens de interne kantoorklachtenregeling waarover ieder advocatenkantoor beschikt. Wanneer de klacht niet volgens de interne kantoorklachtenregeling kan worden opgelost, kan de cliënt – afhankelijk van de inhoud – een klacht indienen bij

de deken van het arrondissement. De deken behandelt vervolgens de klacht aan de hand van de *Leidraad dekenale klachtbehandeling*. Naar aanleiding van een klacht stelt de deken een onderzoek in. De deken bekijkt daarbij ook of er mogelijkheden zijn om het probleem op te lossen door bijvoorbeeld een gesprek met de klager en de advocaat. De volgende tabel laat zien hoe de ingediende klachten in 2023 zijn afgehandeld. Uit de tabel blijkt dat de meeste klachten zijn afgehandeld door de Raad van Discipline.

Afhandeling klachten	2022	2023	Klachten die zijn afgehandeld in 2023 en voor 1-1-23 opgestart	Totaal 2023
Griffierecht niet betaald	229	202	265	467
Klacht in ruste	217	131	112	243
Klacht ingetrokken (evt. na onderling bereikte schikking)	203	207	71	278
Klacht ingetrokken na bespreking met de deken	136	119	67	186
Klacht naar geschillencommissie / andere instantie	4	5	2	7
Klacht naar Raad van Discipline	411	330	482	812
Niet in behandeling genomen	125	128	54	182
Totaal	1.325	1122	1059	2181

Tabel 17. Cijfermatig overzicht afgehandelde klachten 2022 en 2023.

2.8.2 Klachten in 2023

Klachten tegen de eigen advocaat

In 2023 zijn 892 klachten tegen de eigen advocaat ingediend.

Onderwerp* – klacht tegen eigen advocaat	Aantal
Communicatie met de cliënt / informatiever-schaffing (incl. vereiste schriftelijke vastlegging)	270
Declareren (incl. contante betalingen)	110
Geheimhouding	14
Gemiste termijnen	13
Hoofdstuk 6 Voda (derdengelden, verzekering e.d.)	4
Juridische kwaliteit	76
Prestatie onder de maat (kwaliteit, dienstverle-ning, ook traagheid)	372
Tegenstrijdig belang	22
Toevoegingsperikelen (ook declareren toevoegin-gen)	22
Vrijheid terugtrekken / bijstand weigeren	76
Andere bezwaren	126

Tabel 18. Cijfermatig overzicht klacht tegen eigen advocaat.

* een klacht kan diverse onderwerpen hebben

Klacht tegen advocaat wederpartij

In 2023 zijn 822 klachten tegen de advocaat van de wederpartij ingediend.

Onderwerpen* – klacht advocaat wederpartij	Aantal
Algemeen (vrijheid van handelen, inbreuk belan-gen wederpartij)	386
Bewust gebruik onjuiste gegevens/informatie	219
Grievende uitlatingen/dreigement	143
Schikkingsonderhandelingen/ Confraternele correspondentie	14
Andere bezwaren	171

Tabel 19. Cijfermatig overzicht klacht tegen advocaat wederpartij

* een klacht kan diverse onderwerpen hebben

Klacht van advocaat tegen advocaat

In 2023 zijn 95 klachten van een advocaat tegen een advocaat ingediend.

Onderwerpen* – klacht advocaat tegen advocaat	Aantal
Algemeen (juridische strijd, onwelwillendheid, opstelling)	57
Confraternele correspondentie / schikkings-onderhandelingen	7
Financiële verplichtingen / toezeggingen	2
Overname van zaken	11
Tegenstrijdige belangen	1
Andere bezwaren	27

Tabel 20. Cijfermatig overzicht klacht advocaat tegen advocaat.

* een klacht kan diverse onderwerpen hebben

Klacht tegen de deken

Klachten over dekenen kunnen worden ingediend bij het Hof van Discipline.¹ De voorzitter van het Hof verwijst de zaak naar een deken van een andere orde. Die deken onderzoekt vervolgens de klacht. In 2023 zijn 55 klachten tegen dekenen ingediend, die in een ander arrondissement worden onderzocht.

Bemiddelingen

Een deken krijgt naast klachten ook verzoeken tot bemiddeling. In totaal ging dit in 2023 om 223 bemiddelingen in vergelijking tot 237 bemiddelingen in 2022.

Arrondissement	2022	2023
Amsterdam	46	39
Den Haag	44	27
Gelderland	14	25
Limburg	9	8
Midden-Nederland	19	19
Noord-Holland	27	33
Noord-Nederland	8	10
Oost-Brabant	13	11
Overijssel	4	4
Rotterdam	25	29
Zeeland West-Brabant	28	18
Totaal	237	223

Tabel 21. Cijfermatig overzicht bemiddelingen, 2022 en 2023.

¹ Klachten kunnen niet door de deken worden voorgelegd aan het College van Toezicht. Het CvT is systeemtoezichthouder op het toezichtstelsel in de advocatuur. Het CvT bestaat uit een advocaat (de landelijk deken) en twee niet-advocaten en ziet toe op de werking van het toezicht en de klachtbehandeling door de dekenen.

Van de bemiddelingen zijn er in 2023 in totaal 180 behandeld, en 105 geslaagd.

Uitkomst bemiddeling 2023	Zaken opgestart en afgehandeld in 2023	Zaken opgestart voor 1-1-2023	Totaal 2023
Bemiddeling geslaagd	92	13	105
Bemiddeling niet geslaagd	24	13	37
In ruste / (kennelijk) opgelost	49	35	84
Ingetrokken	12	2	14
Totaal	117	63	180

Tabel 22. Cijfermatig overzicht uitkomst bemiddelingen 2023.

2.8.4 Advisering

Een advocaat kan de deken om advies vragen over de uitleg en toepassing van de gedragsregels en de Voda (zie de bijlage voor een volledig overzicht). In totaal zijn 1804 adviezen gegeven.

3. Organisatie & Financiën

3.1 Organisatie

Het dagelijks bestuur van het dekenberaad heeft in 2023 periodiek overleg gevoerd met een afvaardiging van de Algemene Raad van de NOvA, het College van Toezicht, het presidium van het Hof van Discipline en met ketenpartners.

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de centrale financiën, de informatievoorziening en ICT, de verslaglegging, opleiding, het personeel en de centrale organisatie.

Binnen het dagelijks bestuur zijn de werkzaamheden verdeeld.

Voor de medewerkers van de unit DTA/FTA is in 2023 een professioneel statuut opgesteld, waarmee hun onafhankelijkheid ten opzichte van de NOvA is vastgelegd: hoewel deze medewerkers formeel in dienst zijn van de NOvA, is het Dekeneraad hun feitelijke werkgever. De unit DTA-FTA is sinds 2023, net zoals het College van Toezicht, geclusterd op de 11^e etage van de Monarch in een min of meer afgescheiden gedeelte, waardoor meer duidelijk is geworden dat het toezicht en de NOvA onafhankelijk van elkaar werken.

3.2 Opleiding

Vanuit de unit DTA-FTA worden, in samenspraak met de portefeuillehouders, opleidingen verzorgd op de diverse onderdelen van het toezicht. De centrale opleidingsactiviteiten hebben de uniformering van het toezicht bevorderd. Voor 2024 is in 2023 een dekenopleiding ontwikkeld.

3.3 Informatiemanagement en registratie

De Commissie Informatiemanagement (IM) valt rechtstreeks onder het dagelijks bestuur (DB). De commissie heeft in 2023 samen met de medewerkers van functioneel en tactisch beheer (totaal 2,2 fte) gezorgd voor de registratie van het toezicht op centraal en decentraal niveau en de verdere ontwikkeling hiervan.

3.4 Financiën

De activiteiten van het Dekeneraad worden op verschillende wijzen gefinancierd:

- Centrale kosten: Kosten die betrekking hebben op (de ondersteuning van) het Dekeneraad en centraal door het Dekeneraad te ontwikkelen beleid, worden centraal gefinancierd. Het gaat dan zowel om bijvoorbeeld vergaderkosten, als om de (personeels-) kosten van de centrale ondersteuning door de unit DTA/FTA. Hiertoe wordt jaarlijks een begroting

opgesteld, die deel uitmaakt van de begroting van de NOvA. Deze kosten worden derhalve betaald uit de landelijke hoofdelijke omslag die door elke advocaat wordt betaald.

- Gemene rekening: Kosten die door lokale ordes worden gemaakt ten behoeve van het centrale beleid worden via een gemeenschappelijke rekening, waaraan elke orde naar rato bijdraagt, betaald. Het betreft hier primair gemeenschappelijke personeelskosten; werknemers die in dienst zijn van één orde maar feitelijk werkzaam zijn voor de gezamenlijke deken. Deze kosten worden derhalve betaald uit de plaatselijke hoofdelijke omslag die elke advocaat betaalt.

In 2023 zijn met de NOvA duidelijke afspraken gemaakt over deze kosten en de wijze waarop daarover verantwoording wordt afgelegd.

Hieronder vindt u een overzicht van de uitgaven van het Dekenberaad in 2023.

	Budget (in €)	Realisatie (in €)
Bestuursrechtelijke handhaving	--	26.170
Vergaderkosten Dekenberaad en adjunct-secretarissen	42.000	29.856
Gezamenlijke automatiseringskosten	300.000	204.845
Vergoeding dagelijks bestuur Dekenberaad	78.000	75.310
Communicatie	25.000	13.268
Onvoorzien Dekenberaad	10.000	30.771
Totaal	455.000	380.220

Tabel 25. Overzicht uitgaven Dekenberaad 2023.

Gemene rekening (centrale personeelskosten)

	Budget (in €)	Realisatie (in €)
Gemene rekening	225.000	216.035

Tabel 26. Overzicht gemene rekening Dekenberaad 2023.

Bijlage I. Cijfers

FTE

Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
22	7	6	3,9	7,1	4,25	3	6,5	2,3	6,4	5,8	74,25

Adviesaanvragen Kenniscentrum Wwft

	Onderwerpen van verzoeken om advies	aantal vragen
1	Toepasselijkheid Wwft (art. 1a lid 4 sub c Wwft)	
1.1	algemeen	25
1.2	i. aan/verkoop registergoederen	17
1.3	ii. beheer gelden/effecten/etc.	10
1.4	iii. oprichten/beheer van vennootschappen/rechtspersonen/etc.	13
1.5	iv. aan/verkoop aandelen of geheel/gedeeltelijk aan/verkoop onderneming	12
1.6	v. werkzaamheden op fiscaal gebied	1
1.7	vi. vestigen recht hypotheek op registergoed	2
1.8	sub 2: optreden in naam en voor rekening cliënt	3
1.9	vrijstelling (lid 5)	13
2	Risicobeleid en protocollen (art. 2a-f Wwft)	
2.1	risicobeleid	3

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

2.2	invullen compliancefunctie	6
2.3	invullen auditfunctie	1
2.4	overig	0
3		
3	Clëntenonderzoek (art. 3 e.v. Wwft)	
3.1	cliëntenonderzoek algemeen	24
3.2	bepalen UBO	3
3.3	PEP	0
3.4	monitoringsverplichting	2
3.5	UBO register (art. 10 lid 1 Wwft)	5
3.6	vraag nav uitspraak HvJ-EU over UBO-register	2
3.7	discrepantie UBO register (art. 10c Wwft)	0
3.8	bewaren gegevens (art. 33 Wwft)	0
3.9	AVG	1
4		
4	Melding FIU	
4.1.	melding OT (art. 16 lid 1 Wwft)	20
4.2.	niet afronden cliëntenonderzoek (art. 16 lid 4 Wwft)	1
4.3.	verzoek inlichtingen FIU	1
4.4.	geheimhouding (art. 22 lid 1 Wwft)	1
4.5.	bewaren gegevens (art. 34 Wwft)	0
5		
5	Art. 35 Wwft	
5.1	opleiding	39
5.2	doorlichtplicht	2
6	Sanctiewet	
7		
7	Horend bij Wwft	
7.1	Beleidsregel Toezicht Wwft	24
7.2	Algemene handleiding Wwft	2

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

7.3	overig	1
8 Gelden		
8.1	advies over aannemen contant geld	2
8.2.	derdengelden	10
9 Overig		
9.1.	standaardclausule Wwft	1
9.2.	diversen	10

Speerpunten 2023

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Strafrechtkantoren en Wwft (meerjaren)	13	1	2	0	0	9	1	4	0	3	2	35
Cultuur & Integriteit / grote kantoren	1	0	0	5	2	0	3	0	0	0	1	12
Kwaliteit (meerjaren)	17	7	1	11	10	1	23	4	5	0	1	80
Ondermijning	0	0	1	3	10	0	0	1	0	0	2	17
Totaal	31	8	4	19	22	10	27	9	5	3	6	144

Risicogestuurd toezicht

CCV

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Aantal ontvangen CCV-opgaven	6.129	1.947	1.173	742	1.783	797	752	1.150	663	2.013	961	8.110 18.110
Voldaan	5.501	1.792	1.052	636	1.646	747	690	1.054	598	1.743	907	16.366
Voldaan na actie	336	73	33	81	43	25	37	42	39	205	19	933
Afspraak met deken	245	50	26	22	86	14	21	18	20	19	34	555
Aantal s-dossiers n.a.v. opgave CCV	17	7	5	10	1	8	-	2	2	-	-	51

Kengetallen financiële uitvraag per arrondissement

Kengetallenmatrix 2023	Totaal	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant
Kengetallen ingediend op 31 augustus	4.415	872	484	329	249	561	337	258	318	193	477	337
Aantal kantoren ingediend na deadline 31 augustus	1.205	260	153	88	59	200	49	69	73	46	154	54
Aantal kantoren ingediend per 31 december	5.620	1.132	637	417	308	761	386	327	391	239	631	391
Rode vlaggen												
Rode vlaggen	375	70	61	36	16	30	24	13	17	21	60	27
Oranje vlaggen												
Oranje vlaggen	451	71	57	24	42	86	24	27	23	16	46	35
Groene vlaggen												
Groene vlaggen	4.794	991	519	357	250	645	338	287	351	202	525	329
ACTIE												
Risicogestuurd financieel onderzoek ingesteld door unit FTA	14	3	-	-	-	3	-	1	1	1	4	1
Inplannen financieel gesprek en opvragen jaarrekening vorig jaar en halfjaarcijfers lopend jaar	4	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Opvragen jaarrekening vorig jaar en halfjaarcijfers lopend jaar	57	33	9	-	-	3	-	1	-	-	9	2
Kantoorbezoek volgend jaar inplannen	10	2	-	-	2	1	1	-	-	-	3	1
Reeds in financiële monitoring	37	2	3	6	1	1	18	-	-	4	2	-
Afwachten kengetallen volgend jaar, waarna eventuele verdere actie	23	2	7	3	4	4	-	1	1	-	1	-

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Telefoongesprek voor nadere toelichting	71	2	8	5	–	7	5	4	10	5	17	8
Geen nadere actie vereist n.a.v. kengetallen	159	25	33	22	9	11	–	6	5	10	24	14
Totaal	375	70	61	36	16	30	24	13	17	21	60	27
Actie n.a.v. rode vlag	375	70	61	36	16	30	24	13	17	21	60	27
Procentueel	100%	19%	16%	10%	4%	8%	6%	3%	5%	6%	16%	7%

Klacht- en signaalgestuurd toezicht

Overzicht aanleiding s-dossiers per arrondissement

Aanleiding	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
A - Advies	4			0		1		1				6
B - Bemiddeling			1			1						2
CCV individueel	29	11	5	10	1	10	11	3	2			82
CCV kantoor		1		1		3	1	3				9
D - Thematisch onderzoek	13	1	2	1	5	4	5	1		5	2	39
EM - Eigen melding of verzoek	4		2	3	4	4		2	5	2	2	28
G – Geschillen-commissie		5										5
K - Klacht	19		10	2	7	8	4	5	5	3	2	65
KB - Kantoorbezoek				1	3	6		4	2	1		17
KG - Kengetallen	41		28	6		6	5		1	29	3	119
O - Overig	20	34	4	7	4	4		2	1	1	7	84
ONK - Opgave nieuw kantoor			1		1		1	2				5
SDERD - Signaal Derden	18	13	5	4		9	13	7	9	13	9	100

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

SIND - Signaal IND												0
SOM - Signaal OM	8	4	1	2	10	3	4		2	13	4	51
SRM - Signaal Rechterlijke Macht	6	1	1	2	13	5	5	2	5	4	2	46
SrvR - Signaal Raad voor Rechtsbijstand									2	1	1	4
St – Stage-aangelegenheden	4			2		1					1	8
KAB - Voortzetting klacht o.g.v. algemeen belang (art. 47a AW)					2							2
Totaal	166	70	60	41	50	65	49	32	34	72	33	672

Nalevingstoezicht per arrondissement

Nalevingstoezicht	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
A2 - Vakbekwaamheid (H 4 Voda)	16	41	3	9	3	11	13	3	3		5	107
A3 - Praktijkstructuren en kantoornaam (H5 Voda, muv afd. 5.5)				2		1	3	2			1	9
A4 - Praktijkuitoefening in dienst (afd. 5.5 Voda)	1			1				1			1	4
A5 - Kantoororganisatie H 6 en 7 Voda, m.u.v. derdengelden, beroepsaanspr. en financiële zaken)	1	3	7		6	4	1	3		2	1	28
A6 - Beroepsaansprakelijkheid (Afd. 6.6 Voda)									1			1
A7 - Resultaat gerelateerde beloning (Afd. 7.4 Voda)	1							1				2

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

A8 - Kantoorhouden (lange ziekte/1 plek kantoor houden)	1		2		1	1	2	2	2			11
A9 - Gedragsregels en artikel 46 Advocatenwet	30	17	8	9	7	22	9	9	7	33	12	163
A10 - Onvoldoende inhoudelijke kwaliteit	10	3		1	7	1	5	1	2			30
A11 - Uitvoering tuchtrechtelijke maatregel (Comm + naleving schorsing/schrapping)					3	1	2	1	1			8
A13 - Overig	19	6	8	6	23	2	6	3	8	4	4	89
Totaal	79	70	28	28	50	43	41	26	24	39	24	452

Zeeland

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Financieel toezicht

Financieel toezicht	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
F1 - Financiële administratie (Geen (tijdige) jaarrekening/administratie niet op orde)	1		2	3					2		2	10
F2 - Deringelden (Afd 6.5 Voda)	11	2	1	2	2	4	1	3	4	2	1	33
F3 - Contante betalingen (enkel bij geen advies vooraf/overtreden afd. 6.7 Voda)	15	3				1	1					20
F4 - Wwft	4	1	2		1	7	1	3		3	2	24
F5 - Financiële soliditeit (geen HO, lijsten RvR, FTA risicokantoor, onbetaald griffierecht) risicokantoor, onbetaald griffierecht)	51		26	6	1	8	5		2	28	3	130
T6 - Overig financieel	10			7	5				7			29
Totaal	92	6	31	18	9	20	8	6	15	33	8	246

Toelatingstoezicht

Toelatingstoezicht	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
T2 - Stagezaken (onvoldoende begeleiding / problemen met stagiaires - H 3 Voda)	3	2		2		2					1	10
Totaal	3	2	0	2	0	2	0	0	0	0	1	10

Amsterdam

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Toezichtinstrument zaken gestart en afgehandeld in 2023												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
B - Boete						3						3
B - Bestuursrechtelijke handhaving						2						2
Bes - Besluit AWB												0
C - Normoverdragend contact	80	35	9	14	13	25	23	37	7	28	13	284
Coach - Coach	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
D - Dekenbezwaar	12	4	0	5	3	1	3	3	7	3	1	42
G - Gedoogbesluit												0
LoD - Last onder Dwangsom								2				2
LoDV - Last onder Dwangsom (voornemen)	2							3				5
60ab - Spoedschorsing												0
60b - Schorsing									3			3
60c - Onderzoek												0
X - Geen toezichtsinstrument	89	47	32	2	30	18	10	16	11	22	14	291
Totaal	184	87	41	21	46	49	36	61	28	53	29	635

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Toezichtsinstrument zaken gestart voor 1-1-2023 en afgehandeld in 2023												
B - Bestuursrechtelijke handhaving	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0
C - Normoverdragend contact	30	27	1	28	5	11	11	23	1	16	12	165
Coach - coach	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3
D - Dekenbezwaar	7	1	0	3	3	0	0	0	0	2	0	16
G - Gedoogbesluit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60ab - Spoedschorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60b - Schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60c - Onderzoek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X - Geen toezichtinstrument	70	17	3	2	19	12	23	12	0	6	12	176
Totaal	108	46	4	33	27	24	34	35	1	24	24	360

Afhandeling S-dossiers zaken gestart en afgehandeld in 2023												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Dossier behandeld	183	83	41	13	47	49	33	53	19	52	27	600
Opstarten Dekenbezwaar	3	6	3	3	9	1	3	3	5	8	2	46
Ander Dekenbezwaar opgestart	3	2	0	1	0	4	0	0	4	0	0	14
Totaal	189	91	44	17	56	54	36	56	28	60	29	660

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

S-dossiers zaken gestart voor 1-1-2023 en afgehandeld in 2023	Totaal landelijk	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant
Afhandeling S-dossiers												
Dossier behandeld	358	108	45	4	30	28	24	34	35	1	24	25
Opstarten Dekenbezwaar	18	1	3	2	3	3	1	2	1	0	2	0
Ander Dekenbezwaar opgestart	3	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Totaal	379	109	50	6	33	31	25	36	36	2	26	25

Klachten

Klachtenroute

Type klachten – feitelijk												
Arrondissement	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Klacht tegen de eigen advocaat	167	127	75	49	120	46	70	70	33	87	48	892
Klacht tegen de advocaat van de wederpartij	161	103	67	38	116	61	49	71	41	76	39	822
Klacht van advocaat tegen advocaat	20	17	6	1	8	13	8	5	4	6	7	95
Klacht tegen de deken	7	6	10	12	6	7	10	9	4	13	6	90
Klacht van derden, grens tuchtrecht	124	12	21	12	19	10	15	15	12	14	18	272
Totaal	479	265	179	112	269	137	152	170	94	196	118	2.171

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Dekenstandpunt												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Deels gegrond / ongegrond		7		1		6		2	1	6	2	25
Deels niet-ontvankelijk - gegrond						1				2	1	4
Deels niet-ontvankelijk - ongegrond		9			4	2	5	5		9	5	39
Geen dekenstandpunt	84	5	34	31	31	3	11	1	5	1		206
Gegrond		12		2	2	2	1	1	4	7	3	34
Ongegrond		59	2	14	13	26	22	13	23	35	31	238
Niet-ontvankelijk	78	7	2	3	17	2	2	1			4	116
Totaal	162	99	38	51	67	42	41	23	33	60	46	662

Afhandeling klachten opgestart en afgehandeld in 2023												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Griffierecht niet betaald	28	94	12	24	35	20	13	46	25	71	30	398
Klacht in ruste	51	36	29		39	15	4	26	23	9	2	234
Klacht ingetrokken (evt. na onderling bereikte schikking)	73	24	19	3	51	20	5	21	8	32	15	271
Klacht ingetrokken na bemiddeling door of bespreking met de deken	25	11	7	1	19	5	47	14	17	21	7	174
Klacht naar geschillencommissie / andere instantie	1	0	2	0	1	1	1	0	1	0	0	7
Klacht naar Raad van Discipline	167	129	94	27	111	21	25	49	24	79	14	740
Niet in behandeling genomen	42	8	9	1	14	9	22	5	3	34	14	161
Totaal	387	302	172	56	270	91	117	161	101	246	82	2.175

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Maatregelsoorten Voorzitter RvD												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Kennelijk niet ontvankelijk	13	6	7	1	4	3	1	-	-	5	1	41
Kennelijk ongegrond / kennelijk niet ontvankelijk	20	4	8		6	2	0	1	1	13	1	56
Kennelijk ongegrond	36	22	10	4	36	18	3	6	6	24	3	168
Totaal	69	32	25	5	46	23	4	7	7	42	5	265

Maatregelsoorten RvD												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Intrekking	3	-	3	-	6	-	-	-	1	-	-	13
Kennelijk ongegrond of niet ontvankelijk	27	4	11	6	26	0	0	4	3	6		87
Ongegrond	16	1	10	4	3	6	-	-	2	2	-	44
Niet ontvankelijk	1	2	-	2	2	1	-	2	-	-	-	10
(deels) gegrond: geen maatregel	2	-	2	-	3	1	0	-	-	2	-	10
(deels) gegrond: waarschuwing	19	10	7	6	5	7	0	6	2	3		65
(deels) gegrond: berisping	5	4	3	-	8	5	-	2	1	5	1	34
(deels) gegrond: voorwaardelijke schorsing	1	3	-	-	1	-	-	-	-	1	1	7
(deels) gegrond: onvoorwaardelijke schorsing	1	1	1	-	-	-	0	-	-	-	-	3
(deels) voorwaardelijke / onvoorwaardelijke schorsing	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-	5
(deels) gerond: schrapping	2	1	-	-	2	-	-	-	1	-	-	6

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

(deels) gegrond: boete	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Voorwaardelijke geldboete	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Totaal	77	27	37	20	56	20	0	14	10	21	2	284

Klachten opgestart voor 1-1-2023 en afgehandeld in 2023	Totaal landelijk	AMS	DH	GLD	LB	MN	NH	NN	OB	OVR	RD	ZWB
Afhandeling klachten												
Griffierecht niet betaald	265	17	69	7	26	17	23	3	30	13	43	17
Klacht in ruste	112	16	17	22	2	18	1	0	13	10	7	6
Klacht ingetrokken (evt. na onderling bereikte schikking)	71	16	6	5	1	18	5	1	2	2	15	0
Klacht ingetrokken na bemiddeling door of bespreking met de deken	67	12	5	1	0	12	3	7	6	10	9	2
Klacht naar geschillencommissie / andere instantie	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Klacht naar Raad van Discipline	482	94	69	62	24	80	19	13	42	15	48	16
Niet in behandeling genomen	54	4	5	1	0	3	19	2	1	0	19	0
VERVALLEN RESULTAAT	6	2	4	0	0	0	0		0	0	0	0
Totaal	1059	162	175	99	53	148	70	26	94	50	141	41
Maatregelsoort Voorzitter RvD												
Kennelijk niet ontvankelijk	27	6	2	6	0	4	1	1	0	0	5	2
Kennelijk ongegrond/kennelijk niet ontvankelijk	34	6	3	7	2	4	0	1	0	1	9	1
Kennelijk ongegrond	114	26	16	8	2	26	9	3	6	2	14	2
Totaal	175	38	21	21	4	34	10	5	6	3	28	5

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Maatregelsoort RvD												
Intrekking	13	3	0	3	0	6	0	0	0	1	0	0
Ongegrond	95	27	4	10	6	26	4	1	4	3	6	4
Niet ontvankelijk	18	5	1	6	2	1	0	0	0	2	1	0
Kennelijk ongegrond of niet ontvankelijk	7	1	1	0	1	2	0	0	2	0	0	0
Deels gegrond: geen maatregel	7	0	0	1	0	2	1	1	0	0	2	0
Deels gegrond: waarschuwing	53	11	10	7	5	5	2	1	6	1	3	2
Deels gegrond: berisping	26	3	4	3	0	7	2	0	1	1	3	2
Deels gegrond: voorwaardelijke schorsing	5	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1
Deels gegrond: onvoorwaardelijke schorsing	4	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Deels voorwaardelijke: onvoorwaardelijke schorsing	4	0	1	0	2	0	0	0	0	0	1	0
Deels gegrond: schrapping	4	0	1	0	0	2	0	0	0	1	0	0
Deels gegrond: boete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorwaardelijke geldboete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	236	52	24	31	16	52	9	4	13	9	17	9
Maatregelsoort HvD												
Ongegrond/niet ontvankelijk	4	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	1
Kennelijk ongegrond/niet ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet ontvankelijk	7	2	0	0	1	1	0	0	0	0	2	1
Intrekking	3	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Deels gegrond: geen maatregel	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: waarschuwing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Deel gegrond: berisping	3	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: voorwaardelijke schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: onvoorwaardelijke schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: schrapping	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artikel 60b schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artikel 60b voorziening	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Handhaaft beslissing RvD	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Vernietigt beslissing RvD en opnieuw rechtdoende	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	22	6	1	2	2	3	1	0	2	0	3	2

Klachten 2023

Overzicht onderwerpen per type klacht

Onderwerp – klacht tegen eigen advocaat												
Arrondissement	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Totaal
Communicatie met de dienst/informatieverschaffing (incl. Vereiste schriftelijke vastlegging)	69	20	19	14	29	25	11	29	12	33	9	270
Declareren (incl. contante betalingen)	25	8	7	8	11	11	6	9	4	15	6	110
Geheimhouding	1	3	5	1		1		1	1		1	14
Gemiste termijnen	2	4	1		1		1		2	1	1	13
Hoofdstuk 6 Voda (derdengelden, verzekering e.d.)	1		1					1		1		4
Juridische kwaliteit	13	14	7		2	2	16	2	9	11		76
Prestatie onder de maat (kwaliteit, dienstverlening, ook traagheid)	64	50	19	37	82	12	19	27	14	30	18	372
Tegenstrijdig belang	7	4	2		1		5	1		2		22
Toevoeg-ingsperikelen	2	5		1	3	1	3	3		3	1	22
Vrijheid terugtrekken/Bijstand weigeren	9	25	3	7	5	1	6	7	2	4	7	76
Andere bezwaren	24	19	21	5	13	7	13	9	3	7	5	126
Totaal	217	152	85	73	147	60	80	89	47	107	48	1.105

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Onderwerpen – klacht advocaat wederpartij												
Arrondissement	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Algemeen (vrijheid van handelen, inbreuk belangen wederpartij)	54	45	31	29	61	20	33	46	13	32	22	386
Bewust gebruik onjuiste gegevens/informatie	47	38	18	10	32	22	10	6	16	13	7	219
Grievende uitlatingen/dreigement	22	22	11	4	14	21	9	13	11	12	4	143
Schikkings- onderhandelingen/ Confraternele correspondentie	2	3	3		1			2		3		14
Andere bezwaren	51	28	15	2	14	9	5	11	8	22	6	171
Totaal	176	136	78	45	122	72	57	78	48	82	39	933

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Onderwerpen – klacht advocaat tegen advocaat												
Arrondissement	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Algemeen (juridische strijd, onwelwillendheid, opstelling)	7	12	3		7	10	3	3	2	5	5	57
Confraternele correspondentie / schikkingsonderhandelingen	3	1		1			1	1				7
Financiële verplichtingen / toezeggingen	1					1						2
Overname van zaken	5				2	1	1			2		11
Tegenstrijdige belangen									1			1
Andere bezwaren	6	5	3			4	5	1	1		2	27
Totaal	22	18	6	1	9	16	10	5	4	7	7	105

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Onderwerpen – klacht tegen de deken												
Arrondissement	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Tegen de eigen deken	4	2	6	8	4	5	6	4	2	11	3	55
Tegen een andere deken	3	4	4	4	1	2	4	4	2	2	3	33
Totaal	7	6	10	12	5	7	10	8	4	13	6	88

Onderwerpen – klacht van derden												
Arrondissement	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Tegen advocaat als tuchtrechter			1		1							2
Tegen advocaat andere hoedanigheid	7	6	3	7	7	4	2	2	3	2	6	49
Tegen advocaat privé	4			1	4		1	1		1	1	13
Tegen kantoor / samenwerkingsverband		1					1	1				3
Tegen patroon/stagiair(e)	1											1
Van derden tegen advocaat	102	4	6	4	4	6	9	7	7	6	9	164
Andere bezwaren	6	1	12		6		2	2	2	4	1	36
Totaal	120	12	22	12	22	10	15	13	12	13	17	268

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Rechtsgebied per klacht												
Arrondissement	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Arbeidsrecht	110	16	8	4	17	2	4	17	6	6	3	193
Bestuursrecht + Sociaal Zekerheidsrecht	10	12	7	3	12	8	4	4	3	6	6	75
BOPZ	1		2	1	1	2	5		-	2		14
Curator + faillissementen	4	5	7	2	4	4	5	5	3	1	3	43
Civiel - overig	80	83	47	55	37	34	46	44	40	46	38	550
Personen, Familie en Erfrecht	73	81	37	21	91	35	42	53	20	52	29	534
Huurrecht	16	13	7	6	15	12	10	7	1	12	9	108
Letselschade	13	6	6	3	19	5	4	4	1	7	3	71
Ondernemingsrecht	37	8	1		5	5	3	13	3	21	2	98
Strafrecht	53	15	5	12	13	9	13	8	11	7	8	154
Tuchtrecht	23	10	18	4	25	8	11	10		18	5	132
Vreemdelingenrecht	7	2	2		1				1	2	3	18
Overig	52	14	32	1	29	13	5	5	5	16	8	180
Totaal	479	265	179	112	269	137	152	170	94	196	117	2.170

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Hoedanigheid van de klager												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Advocaat	23	48	8	3	9	14	10	57	5	8	9	194
Bedrijf of instelling	74	7	16	11	26	11	17	16	9	16	12	215
Persoon	372	204	146	98	227	108	125	83	78	169	98	1.708
Persoon en advocaat samen	6	5	1			4		3				19
Deken	-	1			4			5		1		11
Bedrijf of instelling en advocaat samen	3		4		1			5		1	1	15
Anders	1		4		2			1	2	1		11
Totaal	479	265	179	112	269	137	152	170	94	196	120	2.173

Amsterdam

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Bemiddeling

Aantal bemiddelingen												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
	39	27	25	8	19	33	10	11	4	29	18	223

Uitkomst bemiddeling gestart en afgehandeld in 2023												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Bemiddeling geslaagd	16	11	8	1	10	14	4	7	2	19	8	100
Bemiddeling niet geslaagd	11	9	0	0	1	5	2	3	1	1	4	37
In ruste / (kennelijk) opgelost	18	16	11	2	5	7	1	1	0	8	4	73
Ingetrokken	2	1	3		1	0	2	0	1	2	1	13
Totaal	47	37	22	3	17	26	9	11	4	30	17	223

Bemiddelingen gestart voor 1-1-2023 en afgehandeld in 2023	Totaal landelijk	AMS	DH	GLD	LB	MN	NH	NN	OB	OVR	RD	ZWB
Uitkomst bemiddeling												
Bemiddeling geslaagd	13	2	5	0	2	0	2	0	1	0	1	0
Bemiddeling niet geslaagd	13	3	9	0	0	0	0	1	0	0	0	0
In ruste / (kennelijk) opgelost	35	10	9	0	0	1	3	3	6	0	3	0
Ingetrokken	2			0	1	0	0	0	0	0	1	0
Totaal	63	15	23	0	3	1	5	4	7	0	5	0

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Advisering

Onderwerp van het advies												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Gedragsregel 1	16	7	4	1	4	2	3	9		5	1	52
Gedragsregel 2	4	4		2		4	1	3	1	1		20
Gedragsregel 3	20	10	10	8	12	21	6	6	5	19	6	123
Gedragsregel 4	1					1						2
Gedragsregel 5	1											1
Gedragsregel 6	1				1	1						3
Gedragsregel 7		1			2					3		6
Gedragsregel 8	2	1	1		1	2				1		8
Gedragsregel 9	3	9	1		2	3		1	1			20
Gedragsregel 10					1	1		1				3
Gedragsregel 11	1											1
Gedragsregel 12		1	1	1		1	1					5
Gedragsregel 13				1		1				1		3
Gedragsregel 14	16	13	5	13	14	27	4	24	5	13	1	135
Gedragsregel 15	29		16	5	11	16	6	19	7	23	6	138
Gedragsregel 16	7	1			2	2		1	1	1		15
Gedragsregel 17	18	14	10	5	5	10	5	13	2	13	4	99
Gedragsregel 18					4	2		1			2	9
Gedragsregel 19	4	1		1	1	3	1	3		6	2	22
Gedragsregel 20	5									2		7
Gedragsregel 21	11	6	3	1	5	4		6	4	3		43
Gedragsregel 22	1	1	1	1		2		1				7
Gedragsregel 23										1		1
Gedragsregel 24	3	1		1	2	6		2		1		16
Gedragsregel 25	3	3	2			4		5		1		18

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Gedragsregel 26	6	2				2	1	4		1	2	18
Gedragsregel 27	10	5	5	3	9	7	2	6	2	5	6	60
Gedragsregel 28	5	6	1	3	4	3	1	4	2	4	4	37
Gedragsregel 29	20											20
Gedragsregel 12 oud												-
Gedragsregel 13 oud	1											1
Hoofdstuk 4 Voda	1	7	10	1	2	12		27	2	1		63
Hoofdstuk 5 Voda	3	2	6			11	3	32	4	4		65
Hoofdstuk 6 Voda	29	12	5	10	6	28	3	28	2	22	4	149
Artikel 12 lid 3 Aw	84				1			1	1	10	8	105
Artikel 12 lid 4 Aw	76	1	1		1	1	1	2		11	3	97
Melding no cure, no pay.								2		5		7
Overig	73	31	47	12	23	34	14	37	25	8	2	306
Melding bedreiging	9	14	11		12	14	14	3	6	11	22	116
Overleg contante betaling	1						2					3
Totaal	464	153	140	69	125	225	68	241	70	176	73	1.804

Geschillenregeling rechtsbijstandverzekering												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Lim-burg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Geschillenregeling	5		9	9	12	9	4	14	5	10	8	85

Handhaving

Tuchtrechtelijke handhaving

Dekenbezwaren 2023

Rechtsgebieden												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Arbeidsrecht	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Bestuursrecht + Sociaal Zekerheidsrecht	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
BOPZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Curator + faillissementen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Civiel - overig	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	4
Personen, Familie en Erfrecht	0	0	0	4	3	2	0	0	0	0	0	9
Huurrecht	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Letselschade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ondernemingsrecht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Strafrecht	3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	5
Tuchtrecht	5	10	6	0	2	0	5	5		1	0	34
Vreemdelingenrecht	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Overig	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	3	5
Totaal	10	10	6	12	6	4	7	5	0	3	3	66

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Feitelijk soort klacht												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Dekenbezwaar	14	6	2	6	7	1	6	3	6	5	3	59
verzoek ex art. 60 ab Advocatenwet	1									1		2
verzoek ex art. 60 b Advocatenwet	1				1				3	1		6
verzoek ex art. 60 c Advocatenwet									1			1
verzoek ex art. 60 ab Advocatenwet, tevens dekenbezwaar												0
verzoek ex art. 60 b Advocatenwet, tevens dekenbezwaar												0
verzoek ex art. 60 c Advocatenwet, tevens dekenbezwaar												0
Totaal	16	6	2	6	8	1	6	3	10	7	3	68

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Onderwerpen												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Financiële kwesties- algemeen (contante betalingen, no cure no pay, administratie niet op orde)	3			2	1	1	1	1	2			11
Financiële kwesties- derden-gelden	1	1		1	1				2	1		7
Financiële kwesties - wwft				1								1
Financiële kwesties- soliditeit					1				3			4
Inhoudelijke kwaliteit		1				1	2	1		1		6
Niet meewerken onderzoek van de deken	4	2	1				1	1	1	1	1	12
Tekortkoming praktijkvoering / kantoororganisatie (H 5, 6 en 7 Voda m.u.v. financiële zaken)	1			1	2			1	2	2		9
Vakbekwaamheid (H 4 Voda)		2			1	1	1		1			6
Gedragsregels / art. 46 Advocatenwet	4	3	2		3		1	3	4	2	2	24
Andere bezwaren	3	1		1	1			1	1			8
Totaal	16	10	3	6	10	3	6	8	16	7	3	88

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Afhandeling gestart en afgehandeld in 2023												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Uitspraak RvD	7	0	0	0	0	0	1	1	6	2	0	17
Uitspraak HvD	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3
Klacht / verzoek niet verzonden naar RvD	1	0	0	0	2	0	0	0	0	1	1	5
Ingetrokken door Deken	2	1	0	2	0	0	0	0	1	0	0	6
Hoger beroep ingetrokken door advocaat	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Hoger beroep ingetrokken door Deken		0	0	0		0	0		0	0	0	0
Anders, namelijk	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3
Totaal	17	1	0	2	3	0	1	1	8	3	1	37

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Maatregelsoorten RvD												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Intrekking												0
Kennelijk ongegrond of niet ontvankelijk												0
Ongegrond	1						1					2
Niet ontvankelijk												0
(deels) gegrond: geen maatregel												0
(deels) gegrond: waarschuwing	1						1		2	1		5
(deels) gegrond: berisping	1											1
(deels) gegrond: voorwaardelijke schorsing	2								1			3
(deels) gegrond: onvoorwaardelijke schorsing		2										2
(deels) voorwaardelijke / onvoorwaardelijke schorsing	1						1	1		1		4
(deels) gerond: schrapping									1	2		3
(deels) gegrond: boete												0
Voorwaardelijke geldboete												0
Totaal	6	2	0	0	0	0	3	1	4	4	0	20

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Nadere procedure RvD – type procedure												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
60b opheffing schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60b opheffing voorziening	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60ab opheffing schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60ab opheffing voorziening	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60c toewijzing onderzoeker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Maatregelsoort HvD												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Vernietigt beslissing RvD en opnieuw rechtdoende	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Handhaaft beslissing RvD	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	2	7
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	2	7

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Maatregelsoort HvD - Vernietigt beslissing RvD en opnieuw rechtdoende												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Ongegrond/ niet ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kennelijk ongegrond / niet ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intrekking	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(deels) geground: geen maatregel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(deels) geground: waarschuwing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(deels) geground: berisping	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(deels) geground: voorwaardelijke schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(deels) geground: onvoorwaardelijke schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(deels) geground: schrapping	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artikel 60ab schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artikel 60b schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ander artikel 60b voorziening	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijst verzoek ex artikel 60ab Advocatenwet af	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijst verzoek ex artikel 60b Advocatenwet af	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Dekenbezwaren Gestart voor 1-1-2023 en afgehandeld in 2023	Totaal landelijk	AMS	DH	GLD	LB	MN	NH	NN	OB	OVR	RD	ZWB
Afhandeling dekenbezwaren												
Uitspraak RvD	8	1	0	0	2	0	0	3	0	2	0	0
Uitspraak HvD	8	2	0	0	3	0	1	0	0	0	0	2
Klacht / verzoek niet verzonden naar RvD	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingetrokken door Deken	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hoger beroep ingetrokken door advocaat	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hoger beroep ingetrokken door Deken	0		0	0	0		0	0		0	0	0
Anders, namelijk	1		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Totaal	21	7	0	0	5	0	1	3	0	3	0	2
De maatregelsoort RvD												
Intrekking	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ongegrond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kennelijk ongegrond of niet ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: geen maatregel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: waarschuwing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: berisping	7	5	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
Deels gegrond: voorwaardelijke schorsing	3	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0
Deels gegrond: onvoorwaardelijke schorsing	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Deels voorwaardelijke: onvoorwaardelijke schorsing	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Deels gegrond: schrapping	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Deels gegrond: boete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorwaardelijk geldboete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	15	5	0	0	2	0	1	3	0	2	0	0	2

Maatregelsoort HvD													
Vernietigt beslissing RvD en opnieuw rechtdoende	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
haandhaaft beslissing RvD	7	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	2
Niet - ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	7	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	2

Bestuursrechtelijke handhaving

AWB-zaken 2023

Aantal AWB-zaken												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
	93	54	39	10	61	10	26	22	3	77	14	409

Type AWB-besluit												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
AVG	12		3		1			1			1	18
AWB-klacht	13	7	2	2			4	2		3	1	34
Boetebesluit	1					2						3
Dwangsbesluit	33	28	27	7	28	1	18	9	1	53	4	209
Stage / beëdiging	3				4			1		11	2	21
Vrijstellings-verzoeken	22	11			16	4		2		5	1	61
WOo	4	6	5	1	5	1	4	2	1	3	1	33
Overig	5	2	2		7	2		5	1	2	4	30
Totaal	93	54	39	10	61	10	26	22	3	77	14	409

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Subonderwerp boetebesluit												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
CCV												0
Kengetallen												0
Overig	1					2						3
Totaal	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3

Subonderwerp dwangsbesluit												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
CCV individueel	5	3	3	2	9	1	3	3		22		51
CCV kantoor	21	17	15	5	14		12	3		27	4	118
Kengetallen	7	8	9		5		2	3	1	4	1	40
Wwft	0											0
Totaal	33	28	27	7	28	1	17	9	1	53	5	209

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Subonderwerp stage/beëdiging												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Weigeren goedkeuring patronaat	1									8	1	10
Weigeren afgifte stageverklaring										1		1
Verzoek opzeggen stage door de patroon art. 3.4 Voda	2							1				3
Verzoek verlening stage (onvoldoende praktijkervaring)					4						1	5
Verzoek stage verkorting toegevoegd										1		1
Niet in behandeling nemen beëdigingsverzoek										1	0	1
Totaal	3	0	0	0	4	0	0	1	0	11	2	21

Subonderwerp vrijstellingsverzoeken												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Vrijstelling herintrederspunten	22				8	2		2		5		39
Vrijstelling PO langdurig ziek		11			8	2					1	22
Totaal	22	11	0	0	16	4	0	2	0	5	1	61

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Subonderwerp (overig)												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Bezwaar kengetallen		1										1
Overig, namelijk	5	1	2		7	2	0	5	1	2	4	29
Totaal	5	2	2	0	7	2	0	5	1	2	4	30

AWB-besluit												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Mid-den-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Toegewezen					4	3					2	9
Gedeeltelijk toegewezen			2		3							5
Afgewezen	1		3	1	7	2	3			7	3	27
Niet-ontvankelijk			1	1	1						1	4
Ontvankelijk												0
Ongegrond					1	1					1	3
Gedeeltelijk gegrond												0
Gegrond												0
Totaal	1	0	6	2	16	6	3	0	0	7	7	48

Subonderwerp boetebesluit - boetebedrag												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
CCV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kengetallen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wwft	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Subonderwerp dwangsbesluit – hoogte dwangsom												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
CCV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kengetallen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wwft	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 13 Advocatenwet opgestart en afgehandeld in 2023												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Aantal verzoeken	76	124	42	15	21	17	63	29	21	37	25	470

Rotterdam

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Artikel 13 Advocatenwet 2023												
	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Advocaat aangewezen	18	24	6	4	2	5	15	16	7	16	5	118
Verzoek aanwijzing advocaat afgewezen, geen beklag	13	24	20	6	5	3	12	4	2	13	10	112
Verzoek aanwijzing advocaat afgewezen, beklag HvD gegrond												0
Verzoek aanwijzing advocaat afgewezen, beklag HvD ongegrond	6	8	1		1		3	2			1	22
Ingetrokken na in behandeling nemen	3	13			2		6	1	1		3	29
Niet in behandeling genomen i.v.m. herhaald verzoek	1		3	2			1				1	8
Niet in behandeling genomen i.v.m. te korte termijn	1	1	1				1					4
Niet voortgezet	16	13	4	1	1	9	18	6	6	4	3	81
Totaal	58	83	35	13	11	17	56	29	16	33	23	374

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Artikel 13 Advocatenwet opgestart voor 1-1-2023 en afgehandeld in 2023	Totaal landelijk	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
Artikel 13 Advocatenwet												
Advocaat aangewezen	42	3	6	1	1	1	21	1	3	0	4	1
Verzoek aanwijzing advocaat afgewezen, geen beklag	40	3	13	8	1	6	1	2	1	0	4	1
Verzoek aanwijzing advocaat afgewezen, beklag HvD gegrond	1		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verzoek aanwijzing advocaat afgewezen, beklag HvD ongegrond	15	3	4	0	0	5	2	0	0	0	1	0
Ingetrokken na in behandeling nemen	7	1	3	0	0	0	1	0	1	0	1	0
Niet in behandeling genomen i.v.m. herhaald verzoek	3	2		0	0	1	0	0	0	0	0	0
Niet in behandeling genomen i.v.m. te korte termijn	0			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet voortgezet	18	1	5	1	1	0	2	4	2	1	1	0
Totaal	126	13	32	10	3	13	27	7	7	1	11	2

Bijlage II

Samenstelling commissies en portefeuilles

Portefeuilles

Onderwerp	Deken	DTA-FTA	Adjunct-secretaris
Gefinancierde rechtsbijstand /vreemdelingen- en asiel	Hanenberg	Alderse Baas	Haarmans
Wwft	Aardoom	Groenhof Post	IJsselstein
Strafrecht/ Ondernijning	Ten Berge/ Vogels	Groenhof Norendaal	Van der Toorn
Bestuurlijke handhaving	Bomers/ Van de Wiel	Groenhof	De Visser Van Vloten Mignot-Haenen
Kwaliteit & Integriteit	Van der Dussen	Alderse Baas	Sluiter
Klacht- en tuchtrecht	Kerkhof	Jäger	De Leur
Toezichtinstrumentarium (CCV, Kengetallen, uitvraag Wwft etc)	Moeijes	Jäger	Holm
Grote Kantoren	Rumora-Scheltema Hanenberg	Alderse Baas	Van der Meulen

Dagelijks bestuur

Dagelijks bestuur Hanenberg, Schnitzler, Rumora-Scheltema	Personeel & organisatie	Jäger	Reijnders Van Vloten
	Informatie Management	Jäger Van Gaalen Alderse Baas	Van Westing Sluiter
	Communicatie incl. externe betrekkingen	Jäger	Van der Toorn
	Compliance & opleiding	Jäger	Van Westing
	Financiën	Jäger	Holm
+ Bomers	Evaluatie WPTA	Jäger/Alderse Baas	Reijnders

Commissies

Onderwerp	deken	Ordebureaus/RvdO	DTA/FTA
Commissie Bestuursrecht/ AVG	Bomers Van de Wiel	Francois van Vloten (Limburg), Saskia de Waard (A'dam). Amke de Visser (OB), Aike Kamphuis (A'dam), Margareta Mignot (ZWB), Marjan Veenboer (extern)	Groenhof Rademaker
Kenniscentrum WWft	Aardoom	Clara Wesselink (DH), Nicole Manning (DH)	Groenhof
Commissie Informatiemanagement	Hanenberg	Vanessa van Westing-Kuipers(GLD), Karen Sluiter(NH), Petri Paeper (A'dam)	Jäger Koorn Van Gaalen Alderse Baas
Commissie Kengetallen	Moeijes	Ellis Sengers (NH)	Bilstra
Commissie Agenda dekenberaad	Hanenberg, Schnitzler	Agaath Reijnders	Jäger

JAARVERSLAG TOEZICHT ADVOCATUUR 2023

Commissie Klachtbehandeling	Kerkhof	Evelyne de Leur (Rotterdam) Anita Land (Oost-Brabant) Agaath Reijnders (Amsterdam) Cindy Keijzers (Zeeland-West-Brabant) Eva Janssen (Gelderland) Rachel Engelen (Noord-Holland) Annelies Kersseboom (Den Haag) Karin van der Meulen (Overijssel) Maricia van Velzen (Amsterdam) Manon Peeters (Limburg) Harm van den Heiligenberg (Midden-Nederland) Vianne van Dorp (Noord-Nederland)	Jäger
Commissie Verslaglegging	DB		Alderse Baas
Commissie CCV	Moeijes	Saskia de Waard (A'dam), Madelon Leenaars-Vis (ZWB), Sonja Koorn (TB), Margareta Mignot- Haenen (ZWB)	Jäger
Commissie registratie	DB	Femke Haarmans (MN), Birgitte Roest Crollius (A'dam), Karin van der Meulen	Jäger
Commissie Wwft	Aardoom	Moeijes, Corine IJsselstein (R'dam), Clara Wesselink (DH), Nicole Manning (DH)	Groenhof Van Galen Post
Commissie Ondernijning	Ten Berge/ Vogels	Saskia van der Toorn, Lisalotte Özsüren-Thomson	Groenhof Norendaal

